

Müslüman Dünyadan Fikri Birikimler Bülteni

Mayıs 2021

todam
TOPLUMSAL DÜŞÜNCE VE ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

İLKE
İlim kültür eğitim vakfı

KÜNYE

İmtiyaz Sahibi:

İLKE İlim Kültür Eğitim Vakfı

Genel Yayın Yönetmeni:

Lütfi Sunar

Yayın Sorumlusu ve Editörler:

Muhammed Mustafa Bilgili
Ahsan Shafique

Grafik Tasarım:

Yasir Alkan
İbrahim Burak Bilgin

Katkıda Bulunanalar:

Mehmet Fatih Serenli
Amine Rümeyya Keleş
Selvanur Demircan
Beyzanur Yaşar
Büşra İnce

Bu bülten; dünyadaki özgün fikir ve faaliyetleri takip etmek, değerlendirmek ve duyurmak hedefiyle aylık olarak hazırlanmaktadır.

İletişim:

İLKE İlim Kültür Eğitim Vakfı
+90 216 532 63 70
todam@ilke.org.tr
Aziz Mahmut Hüdayi Mah.
Türbe Kapısı Sok. No: 13
Üsküdar/İstanbul

todam
TOPLUMSAL DÜŞÜNCE VE ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

İÇİNDEKİLER

02

Sunuş

03

Öne Çıkanlar

08

Kültürel Çalışmalar

- Irak'ın Kadim Kültürel Mirasını Korumak
- Irak'ta Barışı Tesis Etme Süreçlerinde Gençliğin Rolü
- Eğitimde Psikolojik Rehberlik ve Modern Eğilimler
- Bosna'da Siyasi Kültür, Katılım ve Temsil
- Popüler Eğitim ve Kadınların Rolü
- Arapların Hafızası Dergisi Yeni Sayı

12

Temel Hak ve Özgürlükler

- Kosova'da Kadınların İstihdamı ve Temsili
- Filistin Davası
- Ürdün ve Çocuk İşçiliği
- Şeyh Zayed Kitap Ödülünü Boykot Çağrısı
- Umman Basını Ne Kadar Özgür
- Şeyh Cerrah: Uluslararası Hukukun İhlali
- İnsani Krizleri Yönetmek
- İşçi Protestoları Bülteni
- Tunus'ta Toplu Protestolar Raporu
- Libya'da Kadın ve Siyasi Katılım
- Arap Ülkeleri ve Covid-19 Krizi

19

Strateji ve Enerji Çalışmaları

- Kazakistan ve Hindistan İlişkileri
- İslamabad Dergisi
- Orta Asya Bölgesi ve Silah Transferleri
- Kapsayıcı Güvenlikte Çevre ve İklim
- Ortadoğu'nun Siyasi ve Askeri Gündemi
- İran Seçimlerinin Manzarası
- Cezayir'de Yaklaşan Parlamento Seçimleri
- Çin-İran İş Birliği Anlaşması
- Irak'ta Demokratik Geçiş
- İran'ın Seçim Zorlukları
- Alutsista'nın Modernizasyonu ve Bakımı
- Endonezya Ekonomik Diplomasisi
- ABD-İrak Müzakerelerinin Yeni Turu
- Pers Körfezinde JCPOA ve Güvenlik
- Husiler, Marib'e Karşı ABD Silahlarını Kullanıyor
- Çin-İran Stratejik İş Birliği
- Pakistan Kalkınma

29

Toplumsal Refah

- Pakistan Kalkınma Araştırması
- İsrail, Filistin Topraklarında İşgalci Güç
- Kazakistan'da COVID-19 ve Sosyal İlişkiler
- Aşırılık ve İŞİD'den Dönen Boşnaklar
- Tunus'lu Savaşçılar
- Lübnan'da Hükümet Kurma Krizi
- Irak'ta Ademi Merkezizetçiliğin Başarısızlığı
- Malezya'da Sosyal koruma Politikaları

34

Bültende Yer Alan Kurumlar

İLKE İlim Kültür Eğitim Vakfı, kurulduğu günden bugüne araştırma birimleri ve alt kuruluşlarıyla birlikte Türkiye'nin yüzleşmekte olduğu sorunları tespit ederek çözüm önerileri getirmeye devam ediyor. Bu faaliyetler kapsamında bugüne kadar yayımlanmış olduğu raporlar, politika notları, görüş yazıları; gerçekleştirdiği seminerler, söyleşiler ve çevrim içi panellerin kapsamını büyütme üzere yeni ve iddialı bir adım atıyor. Çalışmalarının alanını ve hedef kitlesini büyütme üzere atacağı bu iddialı adımda "Toplumsal Düşünce ve Araştırma Merkezi" isimli yeni bir araştırma merkezini kurdu.

Toplumsal Düşünce ve Araştırma Merkezi (TODAM), Türkiye'den başlayarak Müslüman toplumların gündemini yoğun biçimde işgal eden kitlesel sorunları, nedenleri ile incelemeyi ve sorunlar arasındaki ilişkileri analiz etmeyi; bu sorunlara, incelediği toplumun birikimi ile İLKE tecrübesini birleştirerek somut çözüm önerileri getirmeyi hedefliyor. Merkezden çevreye yayılan yöntemi ile gerçekleştireceği araştırma ve yayın çalışmalarında; Türkiye ve Müslüman toplumların en önde gelen olan işsizlik, gelir eşitsizliği, beyin göçü, sığınmacı, kentleşme, insan hakları ihlalleri, aile içi şiddet, emeklilik sistemi ve konut gibi sorunlarını ele alıp nicel veriler ışığında çözüm önerileri sunmayı hedefliyor.

TODAM; bilhassa 2000 yılı sonrası Türkiye'de ve Müslüman toplumlarda hukuk, eğitim, ekonomi ve sosyal hizmet alanlarında yürütülen çalışmaların istatistikî verilerini; araştırmacıların istediği biçimde kıyaslayabileceği yahut farklı verileri birleştirebileceği bir veri tabanında istifadeye sunuyor. Hedeflerini gerçekleştirmek üzere temin edeceği nicel verileri, oluşturduğu veri tabanı üzerinden araştırmacıların erişimine açarak yürütülecek bağımsız akademik çalışmalara da alan ve imkân sunan bir merkez işlevi görüyor. Böylelikle uzun yıllardır eksikliği hissedilen bir toplumsal ihtiyaç daha yine İLKE Vakfı tarafından giderilmiş oluyor.

SUNUŞ

İLKE İlim Kültür ve Eğitim Vakfı olarak alt kurumlarımızla birlikte iş ahlakı ve girişimcilik, akademik çalışmalar ve yaygın din eğitimi alanında faaliyet gösteriyor; bu konularda stratejik bakışı geliştiren çalışmalar yürütüyoruz. Bu doğrultuda Türkiye'nin siyasi, toplumsal, eğitim ve ekonomik sorunlarını tespit ederek çözüm önerileri ile yeni bir vizyon getirdiğimiz Geleceğin Türkiye'si projesini gerçekleştirdik. Yine bu alanlarda analiz raporları ve politika notları yayımladık. Ülkemizi geliştirmek üzere göstermiş olduğumuz bu çabayı, ihtiyacı olduğunu her gün daha fazla müşahade ettiğimiz Müslüman ülkeler içinde göstererek, hassasiyetimiz doğrultusunda çözüm önerilerinde bulunmak üzere yeni araştırma merkezimiz TODAM'ı kurduk.

Toplumsal Düşünce ve Araştırmalar Merkezi (TODAM), Türkiye'den başlayarak Müslüman toplumların gündemini yoğun biçimde işgal eden kitlesel sorunları, nedenleri ile incelemeyi ve sorunlar arasındaki ilişkileri analiz etmeyi; bu sorunlara, incelediği toplumun birikimi ile İLKE tecrübesini birleştirerek somut çözüm önerileri getirmeyi hedefleyen bir araştırma merkezidir. Bu hedefimiz doğrultusunda daha önce gerçekleştirdiğimiz çalışmalara ek olarak Müslüman nüfusun çoğunlukta olduğu ülkelere dair siyasi, sosyal, ekonomik ve hukuki gelişmeleri inceliyor; elde ettiğimiz bilgileri bütüncül biçimde kamuoyu ile paylaşıyoruz. Böylelikle modern dönemin en büyük sorunlarından biri olan bilgi yığını içerisindeki doğru ve temellendirilmiş bilgilerin tasnifi ihtiyacını gideriyor, bu bilgilerden Türkiye'yi haberdar etmek üzere aylık bülten yayımlıyoruz.

Yayımlamış olduğumuz Müslüman Dünyadan Fikri Birikimler Bültenini; Müslüman nüfusun çoğunlukta olduğu 20 ülkenin STK'larınca paylaşılmış rapor, makale, perspektif yazısı, röportaj gibi yazılı; seminer, çevrim içi seminer ve uluslararası toplantı gibi sözlü faaliyetlerini inceleyerek hazırlıyoruz. Bu çalışmamız doğrultusunda yaklaşık 120 STK'nın aylık faaliyetlerini inceliyoruz. Ülke araştırmalarında; İngilizce, Arapça, Rusça, Fransızca ve Türkçe dillerinde hazırlanmış yazılı metinleri değerlendiriyor ve ülkelerin gündemini yoğun biçimde işgal eden konuları paylaşarak Müslüman dünya ile Türkiye arasında bir köprü kurmayı hedefliyoruz.

Yayımlamış olduğumuz Müslüman Dünyadan Fikri Birikimler Bültenini tematik tasnif ile hazırlıyor ve böylece okuyucularımıza, gerçekleştirilen faaliyetleri daha kolay takip edebilme imkânı sağlıyoruz. Bültenimizi; Kültürel Çalışmalar, Temel Hak ve Özgürlükler, Strateji ve Enerji Çalışmaları, son olarak da Toplumsal Refah olmak üzere dört tema üzerinden hazırlıyoruz. Bu temalar içerisinde yer verdiğimiz faaliyetleri düzenleyen yahut ev sahipliği yapan kurumları ise bizzat bölgeden faaliyet gerçekleştiren, militer faaliyet ve gruplarla ilgisi olmayan, bölgenin kültürel değerlerine bağlı; fikri birikimi en iyi ortaya koyabilecek enstitü, düşünce kuruluşu (Think-Tank), araştırma merkezi vb. kurumlar içerisinden seçiyoruz. Önceliğimizi ise nitelikli olmasına özen gösterdiğimiz faaliyetlerin seçimine vererek, kurumdan ziyade faaliyete odaklanıyoruz. Böylelikle ulus üstü kurumları da inceliyor ve merkezinin yer aldığı ülkenin bir parçası olarak sizlere sunuyoruz.

Müslüman Dünyadan Fikri Birikimler Bültenimizde yer verdiğimiz faaliyetlerde ise fikri birikimin takibini yapmak için en müsait yol olması nedeniyle yazılı eserlere öncelik tanıyoruz. İncelediğimiz bölge kurumlarının o ayki gündemini en fazla işgal eden konuyu seçiyor ve bu konuda yürütülmüş çalışmalardan en zengin ve nitelikli içeriğe sahip olanına bültenimizde yer veriyoruz. Bültenimizde yer alan bazı faaliyet ve yayınlarda, şayet öneminin anlaşılması için ülkede yaşanan geçmiş olaylara dair bilgi vermek gerekiyorsa bu olaylara dair de bilgilendirmede bulunuyor ve okuyucularımızın en yüksek biçimde istifade edebilmesine özen gösteriyoruz. Faaliyetlerine yer verdiğimiz kurumlar hakkında da özet bilgi hazırlıyor ve bültenin son kısmında sizlerle paylaşıyoruz. Böylece Türkiye ile Müslüman dünya arasında bir köprü kurmanın yanı sıra yürütülecek yeni akademik çalışmalar için konu ve içerik teminine de zemin hazırlamış oluyoruz.

Geçmişteki birikimimiz ve her gün daha fazla büyütmeyi arzuladığımız ufkumuzun ürünü olan bu bültenin, amaçlarımızın ötesinde bir kazanım sağlaması ümidiyle sizlerin istifadesine sunuyoruz.

Lütfi Sunar

“Savaşın Parçaladığı Gazze’yi Yeniden İnşa Etmek” Başlıklı Çevrimiçi Panel Gerçekleştirildi

Reconstructing The War-Torn Gaza

31.05.2021

İngilizce

Türkiye

Çevrimiçi Panel

İLKE Vakfı, dört farklı ülkeden dört önemli katılımcının yer aldığı “Savaşın Parçaladığı Gazze’yi Yeniden İnşa Etmek” başlıklı bir panel düzenledi. Konuşmacılar arasında siyonizm karşıtı Amerikalı siyaset bilimci Norman Finkelstein; yüzü aşkın ülkede uluslararası projeler yürütmüş İHH İnsan Hak ve Hürriyetleri kurucularından Hüseyin Oruç; Ortadoğu bölgesinde özellikle Filistin meselesi hakkında yazı ve röportajlarıyla tanınan Filistinli gazeteci- yazar Jihan Al Farah; Pakistan’ın büyük yardım kuruluşlarından biri olan Alkhidmat Derneği genel sekreteri Shadi Iqbal yer aldı.

Bir Filistinli olarak bombardıman tecrübesi geçirmiş ve bölgeden sıcak gelişmeleri aktaran Jehan Al Farah, Gazze’nin saldırılardan sonra yeniden inşa edilmesinin mümkünatı meselesini gündemine aldı. Farah, üzerinde durulması gereken konunun Gazze’de yıkılan binaların yeniden yapılma-

sı ya da Gazze’ye uluslararası kamuoyu tarafından maddi yardımda bulunulması olmadığını, asıl sorunun Gazze’de devam eden İsrail işgali olduğunu belirtti. İsrail işgalinin çok boyutlu ilerlediğini, günün sonunda her bir Filistinlinin, İsrail politikalarının sonuçlarından zarar gördüğünü vurguladı. Bu minvalde Gazze’de bombardıman sürerken Batı Şeria’da yerleşimci sorununun kendini gösterdiğini, Hayfa veya Lud bölgesinde ise İsrail vatandaşı olan Filistinlilerin ikinci sınıf vatandaş muamelesi gördüklerini aktardı.

Al Farah, Gazzelilerin maddi yardımın ötesinde özgürlük talepleri olduğunu, zira sorunun maddi yardım ile çözülebilecek ekonomik bir sorun değil bir işgal sorunu olduğunu ifade etti. İsrail’in herhangi bir zaman diliminde yeniden bombardıman başlatma tehlikesi karşısında yıkılan binaların yeniden onarabilirse de hayatını kaybetmiş çocukların

geri getirilemeyeceğini belirtti. Bu sebeple Farah, Gazze'nin İsrail işgalinden özgürleşmediği müddetçe refaha kavuşamayacağını altını çizdi. Uluslararası kamuoyunun, Filistin'in İsrail tarafından işgal edildiği gerçeğini gündemde tutmasının, işgal ve saldırıların sonlanması için çalışmanın elzem olduğunu belirtti. Ana akım medyanın da etkisiyle İsrail tarafından oluşturulmuş söylemlerin aksine, Filistinlilerin hak ve özgürlüklerinin olmadığı yönündeki söylemlerin geliştirilmesinin gerektiğini vurguladı.

İsrail'in Ramazan ayında Şeyh Cerrah Mahallesinde Filistinlileri zorla evlerinden çıkarılmalarının ve Mescidi Aksa da ibadet eden Müslümanların İsrail askerleri tarafından saldırıya uğramalarının üzerine tüm Filistin halkının tek ses halinde saldırıları protesto etmesini, Gazze için yeni bir umut olarak ifade etti. Bununla birlikte Avrupa Birliği Üyesi olan İrlanda'nın, İsrail'i Filistin topraklarını işgal eden defacto yönetim olarak tanımasının da önemli bir adım olduğunu belirtti.

Programın icra edildiği gün olan 31 Mayıs'ın, aynı zamanda Mavi Marmara olayının yıl dönümü olması hasebiyle Hüseyin Oruç, Mavi Marmara'nın özelde Filistin ve genelde uluslararası kamuoyundaki etkisine değindi. İsrail'in Gazze'de evleri ve okulları bombalamasının ardından İHH insani yardım projelerinin devreye girdiğini ve Gazzelilerin ev ve okullarına kavuşması için çalışmaların gerçekleşeceğini vurgu-

ladı. Son yıllarda Filistin özgürlüğü noktasında uluslararası kamuoyunda adına umut denebilecek birtakım gelişmeler olduğunu, son İsrail saldırıları üzerinde Batı ülkelerinde ve Müslüman nüfusun yoğun olduğu ülkelerde binlerce insanın katıldığı Filistin'e destek protestolarının büyük önem taşıdığını belirtti. Filistin meselesini devlet meselesi haline getirmenin önemine vurgu yapan Oruç, Filistin meselesinin Türkiye'nin de Pakistan'ın da ve hatta Batı devletlerinin de kendi meselesi haline geldiğinin altını çizdi.

Programın üçüncü konuşmacısı Pakistan Al Khidmat Derneği Genel Sekreteri Shadid Iqbal oldu. Iqbal; Pakistan'da liberal, dindar, sivil ya da hükümet yetkilisi, toplumun farklı kesimlerinin Filistin meselesi hakkında ortak bir görüşe sahip olduklarını vurguladı. Pakistan halkının saldırının ilk günlerinden beri insani yardımlar ve dualarıyla Filistin halkının yanında olduğunu belirtti. Iqbal ayrıca Al Khidmat Derneği'nin insani yardım hususunda iş birliği yaptığı İHH, Hayrat Vakfı, Türk Kızılayı, Yeryüzü Doktorları gibi Türkiye'deki paydaşlarına özel teşekkürlerini ilettili.

Programın son konuşmacısı Amerikalı siyaset bilimci Norman Finkelstein oldu. Finkelstein konuşmasının başında İsrail-Filistin sorununa dair kronolojik olarak genel bir bakış sundu. 1947-49 yıllarında yapılan ilk Arap-İsrail Savaşı'nda Britanya mandası altında olan Filistin'in %80'ini ele geçiren İsrail'in, bu topraklar üzerinde devlet kurduğunu ifade eden Finkelstein, İsrail tarafından işgal edilmeyen iki bölgenin Gazze Şeridi ve Doğu Kudüs olduğunu belirtti. Finkelstein 1948'de gerçekleşen ikinci bir önemli olayın ise sonradan "İsrail" olarak adlandırılan bölgeden, Filistin nüfusunun %90'ının kovuluşu olduğunu belirtti. Finkelstein, güncel rakamlara bakıldığında o zamandan bu zamana toplamda 5.7 milyon Filistinli mülteci olduğuna işaret etti. 1967 yılında İsrail ve Arap devletleri arasında gerçekleştirilen savaşta ise Filistin topraklarının Doğu Kudüs ve Gazze dahil olmak üzere tamamının işgal edildiğini vurgulayan Finkelstein, 2006 yılındaki yapılan seçimlerden bahsetti. İslâmi bir hareket olan HAMAS'ın Filistin halkının çoğunluğunun oyunu alarak resmi hükümet olarak seçilmesi sonucunda İsrail, ABD ve AB'nin olumsuz tepkilerine değinen konuşmacı; İsrail ve ABD tarafından desteklenmeyen bir seçilmiş hükümete sahip oldukları için Filistin halkına uygulanan ablukanın haksızlığına dikkat çekti. Finkelstein, 2007 yılında demokratik yollarla seçilmiş HAMAS hükümetine darbe girişiminde bulunan İsrail ve ABD unsurlarının başarısızlığının, HAMAS'ın darbe girişiminin üstesinden gelerek gücünü konsolide etmesini

sağladığını belirtti. Bunun sonucunda İsrail, ABD ve AB'nin müşterek tepkilerinin abluka şartlarını daha da ağırlaştırmak olduğunu söyledi. Ancak dünya kamuoyunun buna sessiz kalmadığını ifade eden Finkelstein, gayr-i ahlaki ve canice bir abluka olarak görülen Gazze ablukasının, uluslararası hukuka göre meşru olmadığı ve toplu bir cezalandırma olması sebebiyle bu durumun dünya çapında kınandığını ifade etti. Finkelstein uluslararası hukuka göre Gazze'de işlenen üç insanlık suçundan bahsetti. Bunları kendi topraklarından kovulan mültecilerin ülkelerine geri dönüş hakkının reddi, Filistinlilerin Gazze'ye özgürce girip çıkmasını engelleyen abluka ve Gazze nüfusunun çoğunluğunun işsiz ve insani yardımlardan mahrum kaldığı "yaşanılmaz hayat koşullarına" mahkûm edilmesi olarak sıraladı.

Finkelstein, İsrail'in Filistin'e yönelik dört vahşi saldırısından bahsetti. Bunların ilk üçünün 2007, 2012 ve 2014 yıllarında; sonuncusunun ise Ramazan ayı sürecinde yapılan son saldı-

rı olduğunu ifade etti. İsrail'in Filistin'e yönelik sistematik bir katliam yaptığını belirten Finkelstein, İsrail ve Batı medyasının gerçekleri çarpıttığını belirtti. Gazze'den İsrail'e binlerce roket ile saldırıldığı haberlerini mantık dışı bulduğunu vurgulayan Finkelstein, Gazze'yi her bakımdan denetim altında tutan İsrail istihbaratının küçük bir yer olan Gazze'de bu teknolojik roketleri üreten fabrikalardan bihaber olmasının mümkün olmadığını ifade etti. Ayrıca İsrail'de hiçbir hasarın olmayışının, Gazze'den iddia edilen binlerce roketin atılmadığını doğruladığını belirtti. Konuşmacı 2014 yılında gazeteci, tıpçı, çocuk, engelli kişi ayırt etmeksizin binlerce sivil katleden İsrail'in, iki hafta önceki son saldırısının hedefinde de çoğunluğu çocuklardan oluşan sivil bir halk olduğunu ifade etti. İsrail ordusunu dünyadaki en korkak ordu olarak tanımlayan Finkelstein, İsrail ordusunun Gazze'deki sivil halka eziyet ettiğini, onları katlettiğini ve Gazze'yi tarumar ettiğinin altını çizdi.

Institute of Policy Studies Islamabad (IPS)

Kuruluş Tarihi: 1979

Ülke: Pakistan

Faaliyet Alanı: Siyaset, İktisat, Kültürel ve Toplumsal Meseleler

Görüş: İslamcı

Mayıs 1979 senesinde Pakistan'ın tanınmış siyasetçisi ve İslam iktisatçısı Prof. Khurshid Ahmed tarafından kurulan kâr amacı gütmeyen özerk bir sivil toplum kuruluşudur. Demokratik yönetimlerde düşünce kuruluşlarının yeri ve önemini göstermek isteyen IPS, ulusal ve uluslararası konularda bilinçli bir tartışma ortamının oluşması için faaliyetler gerçekleştirmektedir. Güvenlik, dış politika, ekonomi, küresel meseleler, Müslüman dünyası, Pakistan ve komşuları üzerine bin yüzden fazla seminer, yuvarlak masa toplantısı, konferans ve çalıştay düzenlemiştir. Bununla beraber İngilizce ve Urduca olmak üzere bin beş yüz civarında rapor yayımlamış ve iki yüz elliye aşkın kitap telif etmiştir.

Kendini, dünyadaki Müslümanların problemlerini çözmeye adanmış kurum, çalışmalarını şu üç başlık altında sürdürmektedir: "Pakistan Meseleleri", "Uluslararası İlişkiler" ve "İnanç ve Toplum". IPS aynı zamanda farklı kurumlarla ortak çalışmalar da koordine etmektedir. Pakistan'da yerel bir ağ oluşturmasının yanında uluslararası düşünce kuruluşları ile yürüttüğü iş birliği sayesinde çalışmalarını derinleştirmektedir. Bu programların yanında araştırmacı

yetiştirmek için çeşitli eğitim programları da düzenlemektedir. Kurs ve eğitim programları 2013 yılından beri Institute of Policy Studies Leadership, Excellence and Development adı altında toplanmaktadır.

IPS ilk çalışma alanı olan Pakistan İşleri başlığı altında ekonomi, toplum ve kültür, politika, eğitim, güvenlik ve dış politika meseleleri hakkında; rapor, analiz ve görüş yazısı yayımlamaktadır. Ayrıca bu başlık konularına uygun olarak Pakistan'da gerçekleşen güncel olayların haberleri yer almaktadır. Uluslararası İlişkiler başlığı altında ise küreselleşme, küresel sorunlar, politika, Müslüman dünya ve Pakistan'ın komşuları üzerine yayınlar yapmaktadır. Söz konusu bölüm başlıkları altında politika analizleri yayımlanmakta ve politika yapıcılara öneriler önemli paydayı oluşturmaktadır. Bölüm altında yayımlanan son metinlerden biri de "Afgan Barış Süreci ve Türkiye'nin Rolü" başlığını taşımaktadır. Bu politika özetinde Türkiye ve Afganistan ilişkileri incelenmekte, iki ülke arasındaki diyalogun Afgan barış sürecine katkısı değerlendirilmektedir.

Çalışma alanlarından sonucusu olan İnanç ve Toplum başlığı altında medrese eğitimi, İslam ve Batı, İslam düşüncesi meseleleri ele alınmaktadır. Bu başlık altında öne çıkan faaliyetleri genellikle neşredilen kitaplar oluşturmaktadır. Önümüzdeki günlerde çıkacak olan kitaplarından birinin 21. yüzyılda Pakistan-Afrika ilişkileri konusunda olacağı duyuruldu. Eserde politika, ekonomi, ticaret, yatırım, kültür ve eğitim başlıklarına değinilecektir. Bu bağlamda hem Afrika'nın hem de Pakistan'ın dış politika analizleri yapılacak ve iki ülke arasındaki ilişkiler çeşitli boyutlardan ele alınacaktır. Bunun dışında çalışma alanının medrese eğitimi konusu altında "Din Eğitimi Kurumları: Medresenin Rolü ve Çalışması Konusundaki Eğilim ve Görüşleri" en son basılan rapordur. Geçtiğimiz mart ayında basılan rapor, Pakistan toplumunda medreselerin işlevi ve rolünü araştırmaktadır. Bununla beraber Pakistan'da medreselerin etkisi ve medyaya yansımaları meselesi incelenmektedir.

IPS yukarıda zikredilen çalışma alanlarından bağımsız olarak da pek çok kitap neşretmektedir. Bunlardan biri 2020 senesinde çıkan "İslam Sözleşmeleri Hukuku: İslami Finans Uygulamaları" başlığı ile Dr. Muhammad Tahir Mansoori tarafından yayımlandı. İngilizce olarak basılan bu eser İslami finansın güncel meselelerine değinmekte olup İslam'da sözleşmelerin genel teorisini tartışmaktadır. Eserin odak noktasını ise bankacılık ve finanstaki modern uygulamalar oluşturmaktadır. Bir diğer eser Pakistan'ın 70 yıllık ekonomik yolculuğunu anlatmak amacıyla 2019 senesinde "Pakistan'ın Ekonomik Yolculuğu – Yeni Bir Paradigma İhtiyacı" başlığı altında yayımlanmıştır. Fasih Uddin tarafından yazılan bu eser Pakistan'ın küresel ekonomik sistem içerisindeki rolünü analiz etmesi bakımında önem taşımaktadır. Son olarak 2011 senesinde yayımlanan "İslam, Uluslararası Hukuk ve

Günümüz Dünyası" başlığını taşıyan eserde Müslümanların uluslararası arenadaki rolü ve etkisi tartışılmaktadır.

Kitapların dışında süreli yayınlarla da eserler veren IPS, bu yayınlarını "Politika Perspektifleri", "Akşam ve İslam", "Nukta e-Nazar" başlıkları altında toplamaktadır. Politika Perspektifleri dergisi senede iki defa yayımlanmaktadır. Enstitünün en önemli dergisi olarak görülen bu yayın, ulusal ve küresel öneme sahip konularda politika odaklı analizler, bakış açıları ve öneriler sunmayı amaçlamaktadır. Akşam ve İslam ise IPS'nin üç ayda bir çıkan Urduca dergisidir. Bu dergide Amerika ve Avrupa'nın İslam'a bakış açısını anlamak, "medeniyetler çatışmasını" önlemek amacıyla makaleler ve raporlar yayımlanmaktadır. Nukta e-Nazar ise iki yılda bir yayımlanan Urduca bir dergidir. Bu dergi diğerlerinden farklı olarak İslam, kültür, tarih, Müslüman dünyası ile ilgili temalar hakkında yayınlanan kitapları incelemek üzere kurulmuştur. Yayımlanan kitapları inceleyen dergi Pakistanlı Müslümanların ideolojisi, gelenekleri ve meydan okumalarıyla ilgili farkındalığı arttırmak amacıyla yayın hayatına devam etmektedir. IPS kurumsal haberlerini ise 1993 senesinden beri İngilizce olarak yayımlanan IPS News adlı dergiyle duyurmaktadır.

Bunlara ek olarak IPS; Pakistan'daki üniversiteler, araştırma merkezleri ve çeşitli devlet kurumlarıyla yürüttüğü projeler sayesinde tanınırlığını arttırmaktadır. Bünyesinde bulunan araştırmacıların istifadesine sunduğu kütüphanesiyle birlikte farklı ekollerden insanların faaliyet gösterme imkânı bulduğu bir kurum olarak hayatını sürdürmektedir. Yurt dışında ortak faaliyetlerde düzenleyen Politika Araştırmaları Enstitüsü İslamabad (Institute of Policy Studies Islamabad), 19 Mayıs 2021 tarihinde İLKE Vakfı ile birlikte "İsrail Saldırganlığı ve Filistinlilerin Durumu" panelini düzenlemiştir.

Kültürel Çalışmalar

“Irak’ın Kadim Kültürel Mirasını Korumak” Başlıklı Seminer Düzenlendi

Protecting Iraq’s Ancient Cultural Heritage

25.05.2021

İngilizce

Irak

Çevrimiçi Seminer

Irak Akademik Araştırmalar Enstitüsü “Kültürel Mirası Koruma” seminer serisinin Mayıs ayı programını gerçekleştirdi. Dr. Jean Evans’ın moderatör; Patty Gerstenblith, Dr. Abdulameer Al-Hamdani, Dr. Katharyn Hanson ve Riyadh Hatem Mohammed’in konuşmacı olarak katıldığı programda mevcut eğitim durumu, site güvenliği, müze depolama, dökümantasyon ve tarihi eser kaçakçılığı tartışıldı. Seminerde aynı zamanda uluslararası aktörlerin ve toplumun genelde kadim mirası, özeldyse Irak’ın mirasını koruma noktasında oynadığı ve oynaması gerektiği rollerin altı çizildi.

“Irak’ta barışı tesis etme süreçlerinde gençliğin rolü” Başlıklı Makale Yayımlandı

دور الشباب يف عمليات بناء السالم يف العراق

27.05.2021

Arapça

Irak

Araştırma Makalesi

Makale Al-Bayan Çalışma ve Planlama Merkezi tarafından yayımlandı. Noor Al-Hildi Saad Abd Haj tarafından kaleme alınan makalede 1992 yılında Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Boutraus Ghali tarafından sunulan “Barış Planı” adlı rapordaki gençlerin barış sürecinde üstlendiği roller açıklandı. Makaleye göre çatışma sonrasında özgürlüğüne kavuşan bölgelerde genç kadın ve erkekler barışı sağlama, sosyal birlikteliği güçlendirme ve bir arada var olma duygusunu artırma noktasında farklı roller üstlenmişlerdir. Makaleye göre mevcut hükümet tarafından getirilen kota sistemi, bazı partilerde ve politika yapıcılarının, gençlerin çalışma yeteneğine olan güven eksikliği konusuna dikkat çekildi. Sonuç olarak çeşitli nedenlerle barış programlarını destekleyen kurumların, gençlerin katılımını sistematik ve kasıtlı bir şekilde dışladığı belirtilirken gençlerin, geleceğin yetişkin bireyi olarak barış süreçlerinde oynaması gereken rolün öneminden bahsedildi.

دور الشباب يف عمليات بناء السالم في العراق

نور الهدى سعد عبد الله

سلسلة إصدارات مركز البيان للدراسات والتخطيط

“Eğitimde Sosyal ve Psikolojik Rehberlik ve Tedavi Yöntemlerinde Modern Eğilimler” Başlıklı Seminer Düzenlendi

Modern Trends in Social and Psychological Guidance and Treatment Methods in Education

26.05.2021

Arapça

Bahreyn

Çevrimiçi Seminer

Bahreyn Stratejik, Uluslararası ve Enerji Çalışmaları Merkezi tarafından düzenlenen çevrimiçi seminerde eğitimde sosyal ve psikolojik rehberlik ve tedavi yöntemlerindeki modern eğilimlerin, sürdürülebilir kalkınma programlarının, özellikle sosyal ve aile gelişiminin etkinliğini artırmada çok önemli olduğu vurgulandı. Seminerin moderatörlüğünü Derasat'ta Anketler ve Kamuoyu Yoklamaları kurumu Direktörü olan Ejlal Bubshait gerçekleştirdi. Bahreyn Üniversitesi Sosyal Bilimler Bölümü'nde Yardımcı Doçent ve Bölgesel Sosyal Sorumluluk Ağı Sürdürülebilirlik Uygulamaları üzerine Uluslararası Danışman olan Dr. Marwa Al-Mulla “Eğitimde Sosyal ve Psikolojik Rehberlikte Modern Eğilimler ve Tedavi Yöntemleri” başlıklı bir sunum yaptı.

“Bosna Hersek'te Siyasi Kültür, Katılım ve Temsil” Başlıklı Seminer Düzenlendi

Political Culture, Participation and Representation in Bosnia and Herzegovina

02.05.2021

İngilizce

Bosna Hersek

Seminer

Balkan Çalışmaları Enstitüsü tarafından gerçekleştirilen seminerde, siyasi katılım ve daha geniş olarak Bosna Hersek'teki siyasi kültür tartışıldı. Mevcut siyasi kültür ve katılımın sorunlarını daha iyi anlamak ve açıklamak için siyaset bilimi alanında birbiriyle ilişkili iki durum merkeze alındı. İlk olarak, devletin kurucu babalarının tanımladığı şekliyle, akışkan, görünmez ve genellikle ihmal edilen bir siyasi kültür nosyonu, farklı boyutları ve türleri tartışıldı. İkinci olarak, siyasi katılım, temsil kavramı ve bunların Bosna Hersek'teki pratik ilgisi incelendi. Özellikle, siyasi katılım için merkezi bir alan ve herhangi bir temsili demokrasinin anahtar işlevi olarak Bosna Hersek'teki seçimler örnek vaka olarak incelendi. Seminer, Bosna Hersek'teki siyasi temsil ve katılımı ilgili bazı yasal konuların gündeme getirilmesiyle sona erdi.

“İlk İntifada (1): Popüler Eğitim ve Kadınların Rolü” Başlıklı Seminer Düzenlendi

The First Intifada (1): Popular Education and the Role of Women

21.05.2021

İngilizce

Lübnan

Çevrimiçi Seminer

Filistin Çalışmaları Enstitüsü tarafından düzenlenen çevrimiçi seminerde İsrail işgalinden sonra hayatlarını sürdürmeye çalışan Filistinlilerin eğitim almak için kendi ortamlarını nasıl oluşturdukları incelendi. 1987-1992 senelerinde meydana gelen ilk intifada hareketinde İsrail askeri güçlerinin okul ve üniversiteleri kapatmasıyla Filistin’de yeraltı popüler eğitim ağı oluşturulduğu belirtildi. Bu ağın zamanla büyümesini ve mahiyetini tartışan seminer, Batı Şeria ve Gazze’deki farklı yerlerde meydana gelen mahalle sınıfları ele alındı. Yeni öğrenme ve öğretme yöntemleri geliştiren Filistinlilerin ilk intifada ile beraber yalnızca toplumsal bir seferberlik değil, aynı zamanda ‘radikal’ bir eğitim seferberliği de sürdürdüğüne dikkat çekildi.

“Arapların Hafızası” İsimli Derginin Dördüncü Sayısı Yayımlandı

Memory of the Arabs Fourth Issue

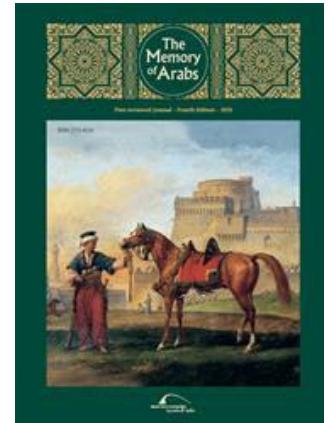
20.05.2021

İngilizce

Mısır

Dergi

BA İslami Araştırmalar Merkezi, Arapların Hafızası Dergisi’nin dördüncü sayısını yayınladı. Bu özel sayıda, “Memluk Sultanları Döneminde Binicilik ve Dövüş Sanatları” konusuna odaklandı. Bu sayıda Memlukler döneminde askeri planlar, dövüş sanatları ve binicilik üzerine uzmanlaşmış Mısırlı, Arap ve yabancı araştırmacıların çalışmalarına yer verildi. Sayıda aynı zamanda eğitim ve okçuluk sanatlarına ilişkin bilgiler sunuldu. Memluklerin, cins kalitesi ve gücü ile ayırt edilen en iyi at türlerini seçerken gösterdikleri özel ilgi vurgulandı. Savaş sanatlarının geliştirilmesi, orduların komuta edilmesi, askerlerin eğitilmesi, savaşların organize edilmesi ve yönetilmesinin yanı sıra silah ve kılıç gibi çeşitli askeri teçhizatın kullanımı da dahil olmak üzere pek çok konu da ilgili kaynaklar ve el yazmaları aracılığıyla ayrıntılı olarak incelendi.

Temel Hak ve Özgürlükler

“Kosova’da kadınların İstihdamı ve Temsili” Adlı Rapor Yaymlandı

Employment of women and their representation in Kosovo

01.05.2021

İngilizce

Kosova

Rapor

Raporda COVID- 19 salgını ve Kosova’daki siyasi süreçten etkilenen kadınların iş gücü durumuna odaklanıldı. Bu rapora göre 2020’de kadınlarda istihdam oranı %14,4, erkeklerde ise %46,2 olduğu belirtildi. Rapor, eğitimi sürdüren veya eğitimi tamamlamış genç kadın sayısının genç erkeklerden yüksek olmasına rağmen, işgücü piyasasına katılımlarının düşük olduğunu ve çalışma çağındaki kadınların yalnızca %21,5’inin iş gücünde aktif olduğunu vurguladı. Bununla birlikte siyasal alanda kadınların temsilde ve 2020 yılı boyunca Kurti ve Hoti Hükümeti’nde atananların %14’ünde, yine kilit hükümet pozisyonlarının %21’inde kadınların yer aldığı belirtildi. Yönetim pozisyonlarında, kamu hizmetinde ve akademik personelde, kadınlar 2020’de de pozisyonların yaklaşık üçte birini aldığı aktarıldı.

“Filistin davası: Kurtuluşa Kadar Sürekli Destek (Bir Model Olarak Barış Hareketi Derneği)” Başlıklı Makale Yaymlandı

The Palestinian cause: continuous support until liberation (Society for Peace Movement as a model)

20.05.2021

Arapça

Cezayir

Makale

Barış Cemiyeti Hareketi tarafından yayımlanmış makalede, Filistin davasını korumak için bir hafıza oluşturmanın gerekliliği vurgulandı. Filistin meselesinin Arap ve İslam ‘ulusunun’ temel meselesi olduğu dile getirildi. Aynı zamanda Cezayir’in de sömürge geçmişi anlatılarak bağımsızlık savaşının bir zamanlar Cezayir için de verildiği belirtildi. Şeyh Mahfouz’un düşünce ile direnişinin Cezayir bağımsızlığı üzerinde etkisinin önemi vurgulandı ve Mahfouz’un Filistin bağımsızlık hareketini savunmasının etkisine değinildi. Makalede son olarak kurumun Ürdün ve Filistin başta olmak üzere Filistin’e destek yürüyüşlerine katıldığı ve bundan sonra da katılacağı dile getirildi.

“Ürdün’de Belirlenen Tehlikeli Sektörlerde Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi ve Minimize Edilmesi” Başlıklı Proje Duyuruldu

Preventing and Minimizing Child Labor in Identified Hazardous Sectors in Jordan

📅 04.05.2021

🌐 İngilizce

📍 Ürdün

📄 Proje

Tamkeen vakfı ve Bölgesel Kalkınma ve Koruma Merkezi ortaklığında yürütülen, Ürdün’de çocuk işçiliğinin karşı karşıya olduğu uzun vadeli yapısal sorunların konu edinildiği projede Mayıs ayına kadar ulaşılan veriler paylaşıldı. İki yıllık bir zaman planı ile hazırlanan projenin 13 ayını tamamladığı belirtildi. Projenin hedefleri kapsamında ilk olarak dilencilik dahil olmak üzere tehlikeli nitelendirilen sektörlerle odaklanılarak çocuk işçiliğini önlemek ve korumak üzere ulusal kapasiteleri artırmak istendiği belirtildi. İkinci olarak araştırma kapsamında bulunan bölgelerdeki geçim kanallarını korumak ve güçlendirmek, üçüncü olarak 2011 Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Ulusal Stratejisini geliştirmek ve yeniden uygulamak istendiği vurgulandı. Projeye dair aylık süreçte gerçekleştirilecek çalışmalar listelendi.

BAE’nin İnsan Hakları İhlaline Dair Kaygılar Nedeniyle Şeyh Zayed Kitap Ödülünü Boykot Etmeye Çağrısı Yapıldı

Joint Letter Calling on Writers to Boycott the UAE’s Sheikh Zayed Book Award over Human Rights Concern

📅 10.05.2021

🌐 İngilizce

📍 BAE

📄 Bildiri

Birleşik Arap Emirlikleri’nde Uluslararası Özgürlük Hareketi kurulumunun öncülüğünde yayınlanan ortak bildiri Şeyh Zayed Kitap Ödülü’nü kazananların ödülü reddetmeleri ve 23- 29 Mayıs 2021 tarihlerinde düzenlenecek Abu Dabi Uluslararası Kitap Fuarı’ndan çekilmeleri çağrısında bulunuldu. Bu ödülün hazırlanma nedeninin Emirlik makamlarınca muhalif sesleri bastırmak için kültürel etkinliklere yatırım yapmak ve insan hakları suçlarını örtmek olduğu belirtildi. BAE’nin Siber Suç Yasası, Terörle Mücadele Yasası ve Ceza Yasası ile fikir ve ifade özgürlüğünü kısıtlayıcı bor ortama mahkûm ettiği ve yazarların, eleştirmenlerin ve siyasi muhaliflerin “taciz, sindirme, siber gözetim, işkence ve hapis” eylemlerine maruz kaldıkları vurgulandı. Bildiri Ahmet Mansoor, Dr. Mohammed Mansoori ve Dr. Al-Roken’in yazdıkları çevrimiçi dilekçeler sebebiyle cezaya çarptırıldığının yer üzerinde duruldu.

“2021 Dünya Basın Özgürlüğü Günü’nde Umman basını ne kadar özgür?” başlıklı görüş yazısı yayımlandı

On World Press Freedom Day 2021, how free is the Omani press?

03.05.2021

İngilizce

Umman

Görüş Yazısı

Umman İnsan Hakları Merkezi tarafından yayımlanan yazıda 1933’te BM Genel Kurulu tarafından ilan edilen 3 Mayıs Basın Özgürlüğü Günü’nün, basın özgürlüğünün temel ilkelerini kutlamak, dünya çapında basın özgürlüğünün durumunu değerlendirmek, medyanın bağımsızlığına yönelik saldırılara karşı olmak ve görev başında hayatını kaybeden gazetecileri anmak için bir fırsat olduğu belirtildi. Basın Özgürlüğü Günü’nün önemine ilişkin Umman basınının özgürlüğüne dair eleştirel bir yorum ortaya kondu. 2021 Dünya Basın Özgürlüğü endeksinde Umman’ın 180 ülke arasından 133.sırada yer aldığı belirtilen yazıda, Umman’daki çeşitli sosyal medya mecralarına ve basın yetkililerine uygulanan kısıtlama ve baskılardan bahsedildi.

“Şeyh Cerrah: Uluslararası Hukukun İhlali” Başlıklı Analiz Yayımlandı

Sheikh Jarrah: The Violation of International Law

21.05.2021

İngilizce

Lübnan

Analiz

Filistin Çalışmaları Enstitüsü tarafından yayımlanan analizde, İsrail’in kuruluşundan itibaren durmak bilmeyen işgalinin barış ve sükûnet çağrısı ile tekrardan unutulmaması gerektiği üzerinde duruldu. İsrail işgalinin arkasında ABD politikalarına dikkat çeken yazar, İsrail’in Şeyh Cerrah’ta sebep olduğu hukuk ihlallerine vurgu yaptı. İhlal edilen insan hakları ve uluslararası sözleşmeler zikredildi ve İnsan Hakları İzleme Örgütü’nün İsrail işgalini kınayan raporunun bir kopyası okuyucuya ek olarak sunuldu. Analizin asıl amacının ise Gazze’de ateşkesin yeterli olmadığına dikkat çekmek olduğu belirtildi. Bununla beraber 500 Filistinlinin Şeyh Cerrah’taki 28 işgalci aileden korunması çağrısı yapıldı. Sonuç kısmında dünyada zulüm gören Müslümanların yalnızca Filistinliler olmadığı ve bu Müslümanların da adalet ve barış aradığına dikkat çekildi.

“İnsani Krizleri Yönetmek” Başlıklı Forum Düzenlendi

Managing Humanitarian Crises

17.05.2021

İngilizce

Malezya

Forum

Malezya Stratejik ve Uluslararası Araştırmalar Enstitüsü (ISIS) tarafından düzenlenen forum, uluslararası insan hakları hukuku ve birleşik bir küresel topluluğun gücünün küresel insani krizler karşısında tartışılmasını masaya yatırdı. Forum, ulus devletlerin insani krizleri etkili bir şekilde yönetmek için neler yapabileceği cevapları üzerinde durdu. Dünyada olup biten insani krizlerle pandemi döneminde nasıl başa çıkılacağı sorgulandı. Bu bağlamda özellikle Malezya için bir durum değerlendirmesi yapıldı. Forum ayrıca uluslararası haklar normlarının yurt içinde nasıl etkili bir şekilde tercüme edilebileceğini, STK'ların oynadığı rolleri ve bu grupların daha dinamik bir rol üstlenebilecekleri alan olup olmadığını tartıştı.

“İşçi Protestoları ve Sosyal Protestolar Bülteni” Yayımlandı

Labor and Social Protests Newsletter

18.05.2021

İngilizce

Mısır

Bülten

Çalışma ve Sosyal Protestoları İzleme Merkezi, İşçi Bayramı'nın kutlandığı 1 Mayıs'tan 16 Mayıs 2021'e kadar olan dönemi kapsayan bir bülten yayımladı. Ramazan ayının gelişine rağmen Mısır'da, mayıs ayının ilk yarısında üçü işçi protestosu ve 7 tanesi de sosyal protesto olmak üzere 10 protesto gerçekleştiği belirtildi. Protestolar arasında basın ve medya sektörü, düzensiz istihdam grupları ve emeklilerin düzenlediği toplu eylemler olduğu gibi bayramda çocuklarına harçlık veremediği için intihar eden bir babanın ve biriken borçları nedeniyle intihar eden bir kadının bireysel protestolarına da yer verildi.

“Nisan 2021 Raporu: Toplu Protestolar, İntihar ve Göç” Başlıklı Rapor Yayınlandı

Report of April 2021: collective protests, suicide and migration

10.05.2021

İngilizce

Tunus

Rapor

Tunus Ekonomi ve Sosyal Haklar Forumu tarafından yayımlanan rapor, Tunus'ta özellikle pandemi döneminde açlığın ve salgının doğru yönetilemediği üzerinde durdu. Yaşanan sosyal ve ekonomik krizlerin nedeni olarak hükümetin zayıf iktidarından bahsedildi. Pandemi dönemi boyunca hasta oranları ve ülkedeki açlık seviyesinin oranları ortaya konularak eksik yönetimin hangi toplumsal katmanları en çok etkilediği üzerinde duruldu. Bu bağlamda Tunus'ta baş gösteren ekonomik şiddetin en çok eşit fırsatlardan yoksun ve ekonomik olarak güçsüz olan kadınlar üzerinde etkisini gösterdiği sonucuna varıldı. Tunus'un muhtemel bir toplumsal patlamaya hazırlıklı olması uyarısında bulunulurken hükümetin çözüm olarak yapıcı reformları faaliyete geçirmesi önerildi.

“Libyalı Kadınların Eşit Siyasi Katılımına Yönelik Zorluklar” Başlıklı Makale Yayınlandı

Challenges to Libyan Women's Equal Political Participation

04.05.2021

İngilizce

Libya

Makale

Makale Savunucu İnsan Hakları Merkezi tarafından yayımlandı. Lamis Ben Aiyad tarafından kaleme alınan yazıda 2011'deki devrimin başlangıcından bu yana kadınların demokratik bir devlet taleplerine yönelik protestolarda ve barış süreçlerine liderlik etmede önemli rol oynadığı; ancak kadınların siyasi katılımının belgelenmesi ve sürekliliğinin sağlanması için yasal çerçevede daha fazla araştırma yapılması gerektiği vurgulandı. Kadınların siyasi katılım yüzdelerinin yanında iş hayatına ve sosyal hayata katılım oranları da tartışıldı. Bu bağlamda yazıda kadınların eşit siyasi katılımının gerçekleştirilmesine yönelik oluşturulacak mekanizmalar ve yasalara dair tavsiyeler de bulunuldu.

“Arap Ülkelerinde İşgücü Piyasa Politikaları Rolünün Etkinliği: Covid-19 Krizinin Yansımaları” Başlıklı Rapor Yayımlandı

فعالية دور سياسات سوق العمل في الدول العربية: إسقاطات على تداعيات أزمة كوفيد- ١٩

17.05.2021

İngilizce

Kuweyt

Rapor

Dr. Nawaf Ebu Şamala'nın kaleme aldığı, Kuveyt Arap Planlama Enstitüsü Kalkınma serisinin 72 sayılı raporu yayımlandı. Birinci ve ikinci bölümde Arap ülkelerinde Kovid- 19 Pandemi döneminde iş gücü piyasalarının ne durumda olduğu ile ilgili durum tespiti yapılarak iş gücü politikalarının aktif ve inaktif olanları belirlendi. Üçüncü bölümde, işgücü piyasalarının canlandırılması ve beşerî sermayenin korunması için önerilen politikalar ve prosedürler ele alındı. Rapora göre pandeminin getirdiği kısmi ve tam kısıtlamanın, iş saatlerinde azalma veya bazı iş yerlerinin kapatılmasını sağladığı, halihazırda ekonomik olarak sıkıntı içerisinde olan Arap toplumlarında daha büyük yaralar açtığı belirtildi. Sonuç kısmında rapor, Arap ülkelerinin emek, mal, hizmet ve sermaye piyasalarını oluşturan yapısal yapıların yeniden gözden geçirilmesi ve devletin bu süreçte yeni bir rol oluşturulmasını tavsiyesinde bulunuldu.

Strateji ve Enerji Çalışmaları

“Kazakistan ve Hindistan arasındaki ilişkiler: Ana Özelliklerin Tartışması” Başlıklı Bir E-Bülten Yayımlandı

Relations between Kazakhstan and India: Discussion of Key Features

19.05.2021

İngilizce

Kazakistan

E-Bülten

Avrasya Araştırma Enstitüsü tarafından yayımlanan haftalık bültenin birinci kısmında Albina Muratbekova'nın Hindistan ve Kazakistan ilişkileri analizine ve ikinci kısmında Zhengizkhan Zhanaltay ve Kanat Makhanov'un hazırladığı Asya ülkelerinin yaşadığı siyasal, ekonomik ve toplumsal gelişmelere yer verildi. Albina Muratbekova,1990'larda Hindistan dış politikasının Kazakistan ile iletişimi önemsemediği, ancak şu anda Orta Asya'da özellikle Kazakistan'ın en büyük ticaret ortağı olduğunu ve ekonomik, sosyal, askeri, teknolojik ve benzeri birçok alanda Hindistan'ın Kazakistan ile iş birliğini güçlendirmeyi amaçladığını vurguladı. Muratbekova iki ülke arasındaki iş birliğinin tıp ve askeri alanlarda öğrenci değişim programları ve eğitimleri ile güçlendirildiğini, ancak yatırım eksikliği ve iş toplumunun ilgi azlığı nedeniyle iş birliğinin tam istenilen seviyeye ulaşmadığını belirtti. İkinci kısımda Azerbaycan, Türkiye, Rusya, Kazakistan ve birçok ülkenin iş birliklerine dair olayların değerlendirilmesine yer verildi.

“Islamabad Stratejik Çalışmalar Enstitüsü Dergisi” Bahar Dönemi Sayısı Yayımlandı

Quarterly Journal Institute of Strategic Studies Islamabad Vol. 41, Spring 2021, No. 1

09.05.2021

İngilizce

Pakistan

Dergi

Islamabad Stratejik Çalışmalar Enstitüsü Dergisi 2021 Bahar dönemi sayısını yayınladı. Altı bilimsel makaleden oluşan dergide Hindistan-Pakistan çatışması, Yapay zekâ, Güney Asya bölgesi, Birleşmiş Milletler ve ABD'nin konumu ile ilgili konulara yer verildi. Rizwan Zeb'in kaleme aldığı “Pakistan-Hindistan Çatışmasında Nükleer Silahların Rolünü Yeniden Düşünmek: Kargil Çatışması” adlı makale Kargil olayını, 1969 Küba krizi sonrasında ki nükleer gücün karşı karşıya geldiği ikinci önemli olay olarak tanımladı. Dergide yayınlanan makaleler arasında ayrıca Ahmed Khan, Irteza Imam, Adeela Azam tarafından kaleme alınan “Savunma Stratejisinde Yapay Zekanın Rolü: Küresel ve Ulusal Güvenlik için Çıkarımlar” başlıklı makale dikkat çekti. Bu makalede 2014 yılında Üçüncü Ofset Stratejisi (TOS) ile başlattığı Makine öğrenmesi ve yapay zekanın savunma stratejisinde kullanımının, Çin ve Rusya'yı nasıl etkilediği tartışıldı.

“Orta Asya Bölgesinde Güncel Küresel Silah Transfer Eğilimleri ve Etkileri” başlıklı online seminer yapıldı

Current Global Arms Transfer Trends and Implications for the Central Asian Region

20.05.2021

İngilizce

Kazakistan

Seminer

Avrasya Araştırma Enstitüsü'nün Kıdemli Araştırmacısı Dr. Zharmukhamed Zardykhan sunumunda II. Dünya Savaşı'nın bitişinden 2019'a kadar küresel silah ticaretine dair edindiği verileri sundu. Küresel silah ticaretinde Orta Asya'nın payını ve değişimini ele aldı. 2015-2017 döneminde silah ticaretinde Çin'in yükseldiğini ancak Rusya'nın ciddi bir düşüşte olduğunu söyledi. Bununla birlikte son birkaç yıldır Rusya'dan ziyade Çin'in Orta Asya ekonomisinde etkisinin arttığını belirtti. Konuşmacı Azerbaycan ve Kazakistan'ın bölgenin büyük ithalatçılarından olduğunu; Türkmenistan'ın, Türk silahlarının önemli alıcılarından biri haline geldiğini ifade etti. Türkiye'nin 90'lı yıllarda listenin ilk sıralarında yer alan bir silah ithalatçısı iken, şu anda “net silah ihracatçısı” haline geldiği belirtildi. Orta Asya'nın 2010-2019 döneminde askeri harcamalarda %63 lük bir büyüme ile ikinci sırada yer almasının önemi vurgulandı.

“Kapsayıcı Güvenliğin Yeniden Şekillenmesinde Çevre ve İklimin Rolü” adlı rapor yayımlandı

The Role of Environment and Climate in Reshaping Comprehensive Security

Mayıs 2021

İngilizce

Kırgızistan

Rapor

OSCE akademi tarafından yayımlanan rapor, Zane Sime tarafından hazırlandı. Bu raporda ekonomik ve çevresel boyutun Avrupa'da güvenliğin ortak yönetiminde oynadığı rolün gelecekteki analizi yapıldı. Daha önceden araştırılan iklim değişikliği ve çevresel güven oluşturma önlemleri hakkında elde edilen verilere yeni bir bakış açısı sunuldu. Çalışma uluslararası toplumda iklim değişikliği probleminin risk algısı ve güvenlik arasındaki ilişkisi nasıl olmalı sorusu üzerineydi. İklim değişikliği problemi, geleneksel güvenlik anlayışı yerine bir risk çarpanı olarak kapsayıcı güvenlik bağlamında değerlendirildi. Raporda OSCE akademinin, AGİT akademi grubu ile iklimsel etkinin Avrupa'da gelişen risk algısı ve siyasetine olan etkisi üzerine yayımladığı önceki çalışmalarını karşılaştırılarak analiz edildi.

The Role of Environment and Climate in Reshaping Comprehensive Security

by Zane Sime

EXECUTIVE SUMMARY

Research forms a considerable proportion of understanding about the work and impact of the OSCE. Recognising this crucial role of knowledge production, complex interregionalism is the suggested framework for future analysis of the role that the OSCE, its Economic and Environmental Dimension, and the Environment and Security Initiative play in comprehensive (co-)governance of security in Europe. Climate change as a general risk multiplier and an issue that has been a subject of measures adopted by several international and Europe-based organizations, allows for taking a fresh look at the earlier OSCE achievements, such as those accomplished via environmental confidence-building measures. Amidst the evolving understanding of the risk perception in Europe, past successes could be brought forward in a tailored manner by several strands of the Economic and Environmental Dimension. The recently commenced Decade of Action is an opportunity to strengthen the founding spirit of the Helsinki Final Act in alignment with the most recent considerations of comprehensive security. Reinterrogated attention to the complementarities delivered by other key European forums deserves further attention to discern the unique value-added delivery by the OSCE and the sustainability of its achieved results.

Zane Sime is Associate Research Fellow at the OSCE Academy. She is also a policy analyst focusing on EU macro-regional governance, regionalism in Europe and its neighbourhood, and EU science diplomacy towards the Southern Neighbourhood. She has worked under 40 EU / India / UK - India Young Leader 2020, Zane explores the EU-India educational diplomacy in a broader context of the Asia-Europe Meeting. She has obtained professional experience as an international civil servant at the Secretariat of the Council of the Baltic Sea States and as a national civil servant in Latvia. In 2020, she published the article “EU Strategy for the Baltic Sea Region: A new space for a study of novel forms of diplomacy” that is part of the Tenth Anniversary Special Edition of the journal *Regions and Cohesion - Re-thinking Regional A Cohesion Perspective*, as well as contributed to the 23rd Issue “Ethics in Diplomacy” of the *Public Diplomacy Magazine* with the article “Why Active Listening is an Essential Ingredient in the EU's Science Diplomacy Laboratories”. At the OSCE Academy, she focuses on the OSCE Economic and Environmental Dimension.

© 2021 OSCE Academy in Bishkek. All rights reserved.
The views expressed and the conclusions reached in this brief are exclusively those of the author and are not necessarily shared or endorsed by the OSCE Academy in Bishkek and the Norwegian Institute of International Affairs.
Extracts of this Policy Brief may be quoted or reprinted without special permission for academic purposes provided that a standard source credit line is included. Academy Policy Briefs and submission guidelines are available on-line at <https://www.osce.org/academy/research/policy-briefs/>
The OSCE Academy's Policy Briefs became possible with financial support from the Norwegian Ministry of Foreign Affairs via the Academy's Cooperation with the Norwegian Institute of International Affairs.

“Ortadoğu’nun Mevcut Siyasi ve Askeri Gündemine Dair” başlıklı rapor Yayınlandı

Strategic Report

19.05.2021

İngilizce

Ürdün

Rapor

Stratejik Araştırmalar Merkezi, çevreden merkeze izleyen bir yol ile önce küresel siyasetteki hızlı değişimler, bu değişimlerin bölge siyasetinde oluşturduğu belirsizlikler ve Ürdün’ün konumunu değerlendirdiği bir rapor yayımladı. Raporda özellikle İran’ın nükleer silah potansiyelinin işlendiği nükleer gündem, Filistin mevzusu, Ürdün-İsrail ilişkileri, kimlik politikaları ve siyasi reformlar ile Ürdün’ün bölgedeki konumu başlıkları dikkat çekti. Filistin mevzusu kısmında ise Sudan ve Fas gibi ülkelerin, İsrail ile ilişkilerin düzeltilmesi yönünde yeni bir sayfanın gerekliliğine inandığı üzerinde duruldu. İsrail ile normalleşme sürecinin giderek yayıldığı belirtilirken Ürdün-İsrail ilişkileri kapsamında ise “Önce Ürdün” (Jordan first) prensibinin benimsendiğinden bahsedildi.

“İran Seçimlerinin Manzarası: Olasılıklar, Tarafların Stratejileri ve Kilit Adaylar” Başlıklı Makale Yayınlandı

Landscape of Iran’s Election: Likelihoods, strategies of Factions and Key Candidates

18.05.2021

İngilizce

BAE

Makale

Emirlik Politika Merkezi EPC 18 Haziran 2021’de yapılacak İran seçimlerinde seçmen katılımı ve fraksiyonları üzerine değerlendirmede bulundu. Yapılacak seçimin, İran’ın nükleer anlaşmayı canlandırma çabaları, Çin ile stratejik iş birliğini güçlendirmek için imzaladığı anlaşmadan sonra olması ve uluslararası toplumla ilişkilerini geliştirmek istediği bir döneme denk geldiği vurgulandı. Şubat 2020 de yapılan son parlamento seçimlerinde %45’in altında katılım sağlandığı belirtildi. Yapılan anketlerin, seçmenin %39’unun büyük olasılıkla oy kullanacağını gösterdiği üzerinde duruldu. EPC bu katılım yüzdesinde yaşanan değişimin, seçimlerin sonuçlarını etkilediğini belirtti. Özellikle bu konu hakkında İran’daki iki büyük grup olan reformistler ve muhafazakarların düşüncelerine yer verdi. Reformistler yüksek bir katılım beklerken, muhafazakâr grubun %50 nin altında katılımı kazanacakları kanaatinde olduğu aktarıldı. Siyasal partilerin ve önemli adayların stratejilerinden bahsetti. Haberin son kısmında iki kampın ilişkili olduğu kuruluşlara ve kişilere yer verildi.

“Cezayir’de Yaklaşan Parlamento Seçimleri: Belirleyiciler ve Beklentiler” Adlı Makale Yayımlandı

Upcoming Parliamentary Elections in Algeria: Determinants and Prospects

16.05.2021

İngilizce

BAE

Makale

Emirlik Politika Merkezi'nin yayımladığı makalede yaklaşan seçimlerin siyasi bağlamı ele alındı, seçim sürecini etkileyen faktörler incelendi ve beklentilerin Cezayir politikalarındaki olası değişimi sorgulandı. Şubat 2021'de Cumhurbaşkanı Abdelmadjid Tebboune'nin Halk Meclisi'ni feshetme kararının ardından 12 Haziran 2021 de yapılacak seçimler için ülkenin hazırlığa başladığı belirtildi. Bu kararın alınmasında Tebboune'nin hastalığı sebebiyle siyasi arenadan uzaklaşması, Başkan Abdelaziz Bouteflika'nın tasfiyesi ve Popüler Hareketin baskı uygulamasının etkili olduğundan bahsedildi. Ulusal Kurtuluş Cephesi ve Demokratik Ulusal Miting adlı iki parti seçimlere katılırken, sol parti ve protestocuların seçimleri boykot ve bunun toplumda bulunduğu karşılıktan bahsedildi. Eğer seçimler zamanında yapılırsa Cezayir için iki durumun söz konusu olacağı belirtildi. Birinci durumun yeni rejimin iktidara gelmesi iken, ikinci durumun bağımsız listelerden gelecek partiler ya da siyasi İslam akımlarının başarı elde etmesi ile Cezayir siyasi sisteminin Fas'ın politik sistemine benzeyeceği vurgulandı.

“Çin ve İran Arasında Kapsayıcı İş Birliği Anlaşması: Stratejik Sonuçlar ve Uygun Seçenekler” Başlıklı Makale Yayımlandı

Comprehensive Cooperation Agreement Between China and Iran: Strategic Ramifications and Available Options

10.05.2021

İngilizce

BAE

Makale

Emirlik Politika Merkezi EPC tarafından yayımlanan ve Mohamed Faye Farahat tarafından yazılan makalede İran ve Çin arasındaki “kapsayıcı stratejik ortaklığın” parçası olan “Kapsayıcı İş Birliği Anlaşması'nın gelecekteki küresel ve bölgesel etkisi tartışıldı. Makale dört kısımdan oluştu: anlaşmada Çin ve İran'ın çıkarları, Ortadoğu'da anlaşmanın sonucunda meydana gelebilecek durumlar, anlaşmanın geleceği ve Körfez İş Birliği Konseyi üyeleri için mümkün olabilecek sonuçlar. Yazar, Çin'in bu anlaşmayla petrol akışlarını güvensizleştirmek, “Kuşak-Yol” girişimi için uygun ortamı hazırlamak, silah ihracatı için yeni pazarların açılması ve ABD'yi dengelemek istediğini belirtti. İran'ın ise yaptırımlar sonucunda ekonomisinin bozulmasıyla Çin'le birlikte ABD'ye karşı ortak bir söylem oluşturmak ve Çin'den silah ithalatını sağlamak kazanımlarını elde edeceğini vurguladı. İran'ın nükleer anlaşmaya taraf olup olmayacağı ve Ortadoğu'daki eksen politikasında nasıl değişimler olabileceğine dair analizlerde bulundu.

On March 27, China and Iran concluded a bilateral agreement to deepen political ties and expand economic cooperation over the next 25 years. Officially called 'Strategic Cooperation Agreement', it envisions cooperation in critical sectors such as oil and mining to industrialization, agricultural and infrastructure development in Iran. It also calls for enhancing tourism and cultural exchanges between the two countries. Significantly, this agreement has been concluded in the year which will mark 50 years of diplomatic relations between Beijing and Tehran. Thus, it has been viewed as a booster for China-Iran relations with long-term impact on regional dynamics.

Agreement: Piecing together details

Officially, neither Beijing nor Tehran has released the signed agreement. Yet, speculation about the worth of the deal put it at USD 400 billion with one report even claiming a figure of USD 500 billion.¹ With such astronomical figures it is often difficult to source actual details of the agreement and analyse its implications. Nonetheless, reports in international media, as well as in Iranian and Chinese media give clues to the content of the agreement. A draft of the agreement was first reported by the New York Times in July, 2020. It is plausible that there will be no major change from

“Irak’ta Demokratik Geçiş için Ulusal Gösterge Ekibi” Semineri Düzenlendi

National Indicator Team for Democratic Transition in Iraq

22.05.2021

Arapça

Irak

Seminer

Hawkamah Kamu Politikaları Merkezi, bu yıl için Irak’taki Ulusal Demokratik Geçiş Göstergesindeki ilk çalışmayı 22 Mayıs 2021’de gerçekleştirdi. Çalıştay, seçmenler ve daha küçük nüfus alt grupları da dahil olmak üzere bireylerin ve bir bütün olarak halkın davranışını inceleyerek başladı. Bu kapsamda siyaset bilimi ve diğer alanlarda büyük ölçekte kamuoyu yoklamalarının kullanılmasının önemine değinildi. Hawkamah Kamu Politikaları Merkezi tarafından önceki yıllarda uygulamaya konulan “Irak’ta Demokratik Geçiş Ulusal Endeks Programı” gözden geçirildi. Bu programın tasarım yöntemi, uygulama mekanizmaları, amaç ve hedefleri incelendi. Ardından endeksin hedeflerine ilişkin kapsamlı bir görüş ortaya konmaya çalışıldı.

“İran’ın Karşılaştığı Seçim Zorlukları ve Muhtemel Senaryolar” Başlıklı Görüş Yazısı Yayımlandı

Election Challenges Facing Iran and Possible Scenarios

29.05.2021

Arapça

Irak

Görüş Yazısı

Al Bayan Çalışma ve Planlama Merkezi Jaber Aşuri tarafından kaleme alınan “İran’ın Karşılaştığı Seçim Zorlukları ve Muhtemel Senaryolar” başlıklı bir görüş yazısı yayımlandı. Yazıda Cumhurbaşkanı’nın belirleneceği seçimde Hassan Rouhani’nin iki dönemdir görevde olması hasebiyle seçimlere giremeyecek oluşu ve yeni zorlu seçim dönemi üzerinde duruldu. Bunun yanında İran’ın karşı karşıya kaldığı ekonomik ve bölgesel sorunlar, uluslararası yaptırımlar, seçim yasası üzerindeki iç anlaşmazlıklar yazıda değinilen konular arasında görüş bildirdi. Yazıya göre Seçmenlerin yalnızca dörtte birinin katıldığı seçimler sonucunda ortaya çıkan böyle bir hükümetin, halk meşruiyetinden ve halkın çoğunluğunun kendi hükümetine katılmak istemediği bir devleti planlama yeteneğinden yoksun olacağı kesindir.

مركز البيان للدراسات والتخطيط
Al-Bayan Center for Planning and Studies

تحديات الانتخابات التي تواجه إيران
والسيناريوهات المحتملة

“Alutsista’nın Modernizasyonu ve Bakımı için Savunma Bütçesinin Artırılması: Çözüm mü Illüzyon mu?” Başlıklı Makale Yayımlandı

Kenaikan Anggaran Pertahanan untuk Modernisasi dan Pemeliharaan Alutsista: Solusi atau Illusi?

18.05.2021

Endonezce

Endonezya

Panel

Stratejik ve Uluslararası İlişkiler Merkezi (CSIS) tarafından yayımlanan makalede Endonezya devletinin savunma sanayisine ayırması gereken bütçe ve yöntemleri tartışıldı. Endonezya donanmasının savunma teçhizatının düzenli aralıklarla aldığı zararlar bu makalenin yazılmasının gerekçesi olarak gösterildi. KRI Naggala-402 denizaltısının batmasıyla Endonezya donanmasına yapılacak yatırımlara dikkat çekildi. Halihazırda yeni olan savunma teçhizatının modernizasyonunun hızlandırılması gerektiği vurgulandı. Bu makale de söz konusu meseleye eğilmekle beraber bütçe artışını sağlamanın savunma teçhizatının yenilenmesiyle mümkün olup olmayacağı sorusuna cevap arandı.

CSIS Commentaries is a platform where policy researchers and analysts can present their timely analysis on various strategic issues of interest, from economics, domestic political to regional affairs. Analysis presented in CSIS Commentaries represent the views of the author(s) and not the institutions they are affiliated with or CSIS Indonesia.

CSIS Commentaries IR-007-1D
18 May 2021

Kenaikan Anggaran Pertahanan untuk Modernisasi dan Pemeliharaan Alutsista: Solusi atau Illusi?

Sheila Jasmine
Asisten Pemablii, Departemen Hubungan Internasional, CSIS Indonesia
rs.rir@csis.or.id

“Endonezya Ekonomik Diplomasinin Tanımı ve Haritası” Başlıklı Kitap Yayımlandı

Definisi dan Pemetaan Diplomasia Ekonomi Indonesia

12.05.2021

Endonezce

Endonezya

Kitap

Stratejik ve Uluslararası İlişkiler Merkezi (CSIS) tarafından yayımlanan kitap sonuç kısmı ile beraber yedi bölümden oluştu. Çeşitli makaleler etrafında şekillenen eserde Endonezya’nın ekonomik kalkınma modellerinden biri olarak ekonomik diplomasinin tanıtımı ve teşviki amaçlandı. Eser 2020 senesinde “Küresel Zorluklar Ortasında Ekonomik Diplomasini Kazanmak” başlığıyla düzenlenen yuvarlak masa toplantısının basılı halini gösterdi. Cumhurbaşkanı’nın da katıldığı bu toplantıda ticaret, yatırım ve turizm çerçevesinde ekonomik diplomasi pratiklerine değinildi. Bu bağlamda eserde ekonomik diplomasiye uygun kaynakların %70-80 oranında kullanımının gerçekleştirilmesi için yol haritası çizildi.

“ABD-İrak Müzakerelerinin Yeni Turu; Önümüzdeki Zorluklar ve Fırsatlar” Başlıklı Makale Yayımlandı

New Round of US-Iraqi Talks; Challenges and Opportunities Ahead

Mayıs 2021

İngilizce

İran

Makale

Siyasi ve Uluslararası Çalışmalar Enstitüsü tarafından yayımlanan makale, Nisan ayında gerçekleşen ABD-İrak görüşmelerini konu edindi. İki ülke arasında yapılan anlaşmanın geçmişteki izleri ve günümüze yansımaları değerlendirildi. Bu noktada Irak'ın, ABD güçlerinin bölgeden çekilmesi ve müzakerelerin devam etmesi gibi talepleri tekrar dile getirildi. Bağdat ve Washington arasında güvenlik ve refaha dayalı bir anlaşmanın yapılması gerektiği vurgulandı. Makalede Trump ve Biden dönemlerinde ABD politikasının değişimi de gözden geçirildi. Buna mukabil Irak'ın yeni başbakanı olan Kadhimî'nin de meselelere karşı duruşu tartışıldı. Son olarak üçüncüsü yapılan müzakerenin sonuçları değerlendirildi.

“İran ile Temas Kurmak- Pers Körfezinde JCPOA ve Güvenlik Konusunda Avrupa ve Transatlantik Perspektifler” Başlıklı Seminer Düzenlendi

Engaging Iran. European and Transatlantic Perspectives on the JCPOA and Security in the Persian Gulf

06.05.2021

İngilizce

İran

Çevrimiçi Seminer

Siyasi ve Uluslararası Çalışmalar Enstitüsü tarafından düzenlenen çevrimiçi seminerde İran'ı ilgilendiren transatlantik iş birliklerine odaklanıldı. Bu bağlamda ABD ve İran arasında tam olarak anlaşmanın sağlanması ve AB nükleer dosyasının bölgesel güvenlik endişelerine çare bulması tartışıldı. Seminerde JCPO'nun yeniden canlanmasıyla beraber İran'ın Basra Körfezi bölgesinde güvenlik konusunda daha geniş bir tartışmaya dahil edilme olasılıkları gündeme getirildi. Bu gibi senaryolarda İran ile müttefik olmanın özellikle bölgesel koşullarda zarar ve faydaları tartışıldı. Bu olasılıkların İran, ABD ve Avrupa perspektiflerinden nasıl görüldüğü üzerinde duruldu.

“Husiler Marib’e karşı ABD Terörle Mücadele Silahlarını Kullanıyor” Adlı Rapor Yaymlandı

Houthis Use US Counter-terrorism Weapons against Marib

29.05.2021

İngilizce

Yemen

Rapor

Rapor Abaad Çalışmaları ve Araştırma Merkezi tarafından yayımlanan raporda ABD terörle mücadele programı kapsamında kullanılan silahların Husiler’in eline nasıl geçtiği sorusuna yanıt verildi. Daha sonra Husiler’in ilerleyen süreçte savaştaki olası durumları değerlendirildi. Rapor, Husiler’in Ali Abdullah Salih’in desteğiyle, Cumhuriyet Muhafızları, Özel Kuvvetler ve Terörle Mücadele Güçlerine ait ağır ve modern silahlar da dahil olmak üzere Yemen ordusunun silahlarının çoğunu ele geçirdiğini, Amerika Birleşik Devletleri tarafından eğitildiğini ve böylece Husiler’in askeri güç kazandığını ileri sürdü. Rapora göre Marib’deki son savaşlarında Husiler, daha önce Yemen elit kuvvetlerine ait olan modern ve gelişmiş silahları toplamak zorunda kaldılar. Aralık 2017’de ise darbedeki ortakları eski Cumhurbaşkanı Ali Abdullah Salih’i öldürdükten sonra bu silahları tamamen ele geçirdiler. Raporun sonuç kısmında ise Husiler’in savaşta daha fazla ilerleyeceklerine işaret edildi.

“Çin-İran Stratejik İş Birliği Anlaşması: İki Taraflı İlişkilerin Temkinli Evrimi” Başlıklı Analiz Yazısı Yaymlandı

China-Iran Strategic Cooperation Agreement: Cautious Evolution Of Bilateral Relations

05.05.2021

İngilizce

Pakistan

Analiz

İslamabad Stratejik Çalışmalar Enstitüsü Çin-Pakistan Araştırmaları Merkezi Araştırmacısı Muhammad Faisal tarafından yazılan metinde, Çin ve İran’ın 27 Mart 2021’de imzaladığı Stratejik İş birliği Anlaşması olarak adlandırılan anlaşmanın, iki ülke ve bölge için önemi değerlendirildi. Antlaşma İran’da petrol ve madencilik gibi kritik sektörlerde sanayileşme, tarım ve altyapı gelişimine kadar birçok alanda iş birliği olacağını iddia etti. Yazar Stratejik İş birliği anlaşmasının, Pekin ile Tahran arasında 50 yıllık diplomatik ilişkilere damgasını vuracak bir yılda imzalandığını belirtti. Aynı zamanda iki ülke arasındaki turizmin ve kültürel alışverişin geliştirilmesi çağrısında da bulundu. Bu nedenle antlaşmanın, bölgesel dinamikler üzerinde uzun vadeli etkisi olan Çin-İran ilişkileri için güçlendirici etkiye sahip olduğu belirtildi.

On March 27, China and Iran concluded a bilateral agreement to deepen political ties and expand economic cooperation over the next 25 years. Officially called “Strategic Cooperation Agreement”, it envisions cooperation in critical sectors such as oil and mining to industrialization, agricultural and infrastructure development in Iran. It also calls for enhancing tourism and cultural exchanges between the two countries. Significantly, this agreement has been concluded in the year which will mark 50 years of diplomatic relations between Beijing and Tehran. Thus, it has been viewed as a booster for China-Iran relations with long-term impact on regional dynamics.

Agreement: Diving together details

“İsrail’in Saldırısı, Filistin Topraklarında İşgalci Güç, Özellikle el-Kudüs’ü’s-Şerif (Doğu Kudüs)” Başlıklı Toplantı Düzenlendi

The Aggression by Israel, The Occupying Power in The Palestinian Territories, in Particular, Al-Quds Al-Shareef (East Jerusalem)

16.05.2021

İngilizce

Suudi Arabistan

Çevrimiçi Toplantı

İslam İş birliği Teşkilatı Yürütme Komitesinin, Dışişleri Bakanları Düzeyindeki Sanal Olağanüstü Toplantısı, işgalci İsrail’in, Filistin Topraklarında, Özellikle el-Kudüs’ü’s Şerif’te (Doğu Kudüs) saldırganlığını tartışmak için icra edildi. Toplantıda Doğu Kudüs de dahil olmak üzere İşgal Altındaki Filistin Topraklarındaki son gelişmeler, özellikle işgal güçlerinin ve aşırılık yanlısı İsraili yerleşimcilerin Mescid-i Aksa’da tırmanan saldırganlığı, Filistinli ailelerin zorla tahliye edilmesi durumu gözden geçirildi. Başta Mescid-i Aksa’nın kutsallığı olmak üzere kutsal mekanlara yöneltilen saygısızlığın ve işgalci otorite olan İsrail’in gerçekleştirilen tüm hukuk ihlallerine bir son verilmesi gerektiği belirtildi. İsrail’in bir işgal gücü olduğu ve Doğu Kudüs ve Mescid-i Aksa dahil olmak üzere işgal altındaki Filistin topraklarında hiçbir meşru hakka sahip olmadığı vurgulandı.

Toplumsal Refah

“Risk, COVID-19 Pandemisi ve Sosyal İlişkiler” Başlıklı Online Seminer Yapıldı

Risk, COVID-19 Pandemisi ve Sosyal İlişkiler

6.05.2021

Türkçe

Kazakistan

Seminer

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi Avrasya Araştırma Enstitüsü'nün Müdür Yardımcısı Dr. Suat Beylur, sunumunda genel kabul gören ve sosyolojik bağlamda riskin ne olduğunu, modernleşme tartışmalarında risk yaklaşımlarını ve bu yaklaşımlardan hareketle Covid-19 pandemisinin sosyal ilişkilere etkisini ve Kazakistan'ın salgın öncesi ve salgın sonrası sosyal ilişkilerini ölçen saha çalışmasını değerlendirdi. Covid-19 sürecinin yeni çalışma alanları oluşturduğunu, dini alışkanlıkların yerine getirilememesi, belirli kamu hizmetlerinin online süreçte ilerlemesi sosyal rollerde değişim sağladığı kaydedildi. Bu sav, Kazakistan saha çalışmasına katılan 230 kişinin online anket verileri ve 25 kişi ile yapılan görüşmeler ile desteklendi. Yaptıkları anket ve görüşmeler kıyaslandığında risk algısı ve güvende hissedememe oranlarında tutarsızlık tespit edildiği belirtildi.

EURASIAN RESEARCH
INSTITUTE

“Şiddet İçeren Aşırılık ve Kosova Vatandaşlarının IŞİD Savaş Alanlarından Geri Gönderilmesi Üzerine Topluluk Algıları” Adlı Çevrimiçi Panel Düzenlendi

Community Perceptions on Violent Extremism and Repatriation of Kosovo Citizens from Isis Battlegrounds

26.05.2021

İngilizce

Kosova

Analiz

Kosova Güvenlik Araştırmaları Merkezi KCSS tarafından yayımlanan raporun bulgularını tartışmak ve yeniden entegrasyon ve rehabilitasyon sürecinin gerçekleşmesi hakkında sanal bir panel düzenlendi. Kosova İçişleri Bakanı Sayın Xhelal Sveçla'nın katıldığı panelde, Suriye ve Irak'taki çatışma bölgelerinden geri dönenlerin rehabilitasyonu ve yeniden entegrasyonu için kurumsal çabalarda şimdiye kadar kaydedilen ilerlemeden ve kurumların yaşadığı zorluklardan bahsedildi. Rehabilitasyon ve yeniden entegrasyon alanında projeler uygulayan STK temsilcilerinin katıldığı ayrı bir panelde sivil toplum ve diğer aktörlerin bu konudaki iş birliğine odaklanıldı. Bu panelde Mitrovica Toplum Binası'ndan (CBM) Nerimane Ferizi, Kosova İşkence Mağdurları Rehabilitasyon Merkezi'nden (KRCT) Luljeta Berisha Gallopeni ve Kosova Güvenlik Araştırmaları Merkezi'nden Skender Perteshi katıldı ve tartışmanın moderatörlüğünü KCSS'de Araştırmacı Teuta Avdimetaj gerçekleştirdi.

BRIEF REPORT

MAY 2021 /6

COMMUNITY PERCEPTIONSON VIOLENT
EXTREMISM AND REPATRIATION OF KOSOVO
CITIZENS FROM ISIS BATTLEFIELDS

“Tunuslu Savaşçıların Gerilimin Yuvalarından Dönmeleri: Yankılar ve Zorluklar” Başlıklı Makale Yayımlandı

Return of Tunisian Fighters From Hotbeds of Tension: Repercussions and Challenges

17.05.2021

İngilizce

BAE

Makale

Makale Emirikler Politika Merkezi (EPC) tarafından yayımlandı. Ahmed Nadhif yazısında Tunus'a geri dönen savaşçıların Tunus devlet politikaları üzerine etkileri analiz edildi. Makalenin ilk kısmında Tunuslu savaşçıların olgusunun gelişimi ve kökeni anlatıldı. İkinci kısımda Tunuslu savaşçıların dönmesinin sonuçlarını ve son kısımda bu olgu ile uğraşan hükümetin politikalarına değerlendirmelerde bulunuldu. Tunuslu yetkililerin geri dönen savaşçıları için politika paketi hazırlamaması ve hala 2011 öncesi deneyimlere göre hareket etmeleri süreci zorlaştırdığı kaydedildi. Tunus yönetimi hapsedenlerde tutma, evde hapis, Cezayir'le güvenlik iş birliğini güçlendirme ve benzeri iç ve dışsal önlemler almasına rağmen bu önlemlerin yetersiz olduğu ve savaşçıların hakkında artan yargı dosyaları sebebiyle hükümetin baskı altında olduğu belirtildi.

“Lübnan'da Hükümet Kurma Krizi: Karmaşıklıklar ve Engeller” Başlıklı Makale Yayımlandı

The Crisis of Forming the Government in Lebanon: Complexities and obstacles

27.05.21

İngilizce

BAE

Makale

Dr. Nizar Abdel-Kader'in kalem aldığı makalede uzun zamandır hükümet krizi yaşayan Lübnan'ın hükümet kurmadaki engelleri ve atanmış liderin seçenekleri değerlendirildi. Makalesinde öncelikle krizin arka planından bahseden yazar Lübnan cumhurbaşkanının ve damadı Bassil'in, Hariri'yi atamak istememesinin hükümet kurmayı zorlaştıran engellerden biri olduğu belirtildi. Yazar bu ikilinin, Hizbullah'ın desteğiyle Hariri'nin hükümet kurma girişimlerini engellemeye çalıştığını ve bu süreci 2022 Cumhurbaşkanlığı seçimlerine kadar sürdüreceklerine dair argüman ileri sürdü. Bu süreçte Maruni Patriği Mar Beşara Butrus Er- Rai'nin çabalarının da fayda vermediğini ifade eden yazar, uluslararası ve Arap devletlerinin çabalarının, hükümetin kurulmasında başarısızlığa uğradığını ve durumun belirsizliği devam ederse Lübnan halkının iç savaşta bile yüzleşemedikleri tehlikelere maruz kalacağı ön görüşünde bulundu. Böyle bir karışıklık ortamında bölge siyasetinde kârlı çıkanın İran ve İran destekli Hizbullah'ın olacağı analizinde bulundu.

“Kafa karışıklığı ve Anlaşmazlık: Irak’taki Ademi Merkezietçi Hükümet Projesinin Başarısızlıklarını Anlamak” Başlıklı Makale Yayımlandı

الالتباس واخلال فم إخفاقات مشروع احلكومة الالمركزية يف العراق

23.05.2021

Arapça

Irak

Makale

Ali El Mevlevi-Jiyad Halı tarafından kaleme alınan makalede, Irak’ın 2015 yılında başlayan ademi merkezileşme tecrübeleri hayal kırıklığı olarak nitelendirildi ve ademi merkezileşme sürecinin neden başarısız olduğu sorusuna cevap arandı. Araştırma sonuçlarına göre, ademi merkezietçilik ilkelerinin hem federal hem de yerel makamlar tarafından prensipte geniş çapta kabul edilmesine rağmen, ademi merkezietçiliğin zayıf bir şekilde uygulandığı ve olumsuz sonuçlara yol açtığı konusunda ezici bir izlenim olduğu doğrulandı. Daha sonra ademi merkezietçiliğe kökleşmiş muhalefetin yerel makamları nasıl önemli ölçüde zayıflattığı üzerinde duruldu. Makale aynı zamanda ülkenin son zamanlardaki siyasi kargaşasının federal düzenlemeleri nasıl etkilediği değerlendirildi.

“Yoksulluk Hedefinin Ötesinde Sosyal Koruma Politikaları” Başlıklı Makale Yayımlandı

Social Protection Policies Beyond Poverty Targeting

25.05.2021

İngilizce

Malezya

Görüş Yazısı

Khazanah Araştırma Enstitüsü’nün yayımladığı makale, toplum üzerindeki sosyal koruma politikalarını tartıştı. Makale yoksulları koruma adına çıkarılan sosyal koruma yasalarının hayırseverlik modelinden çıkarak daha kapsayıcı bir boyuta ulaşmasını amaçladı. Yazar, sosyal koruma politikalarının yoksulluğu açıkça hedeflemek yerine, engellilik, hastalık, işsizlik, çocukluk ve yaşlılık gibi durumları da hedef alarak yaşam döngüsü yaklaşımına geçmesini önerdi. Bu reform önerisinin toplumun parçalı yapısına bir çözüm olacağı vurgulandı. Makale ayrıca sosyal sigorta ile uyumlu bir şekilde çalışan vergi destekli sosyal yardım programlarını yeniden tasarlamayı önerdi.

“Pakistan Kalkınma Araştırması” Başlıklı Dergi Yayınlandı

The Pakistan Development Review

📅 21.05.2021

🌐 İngilizce

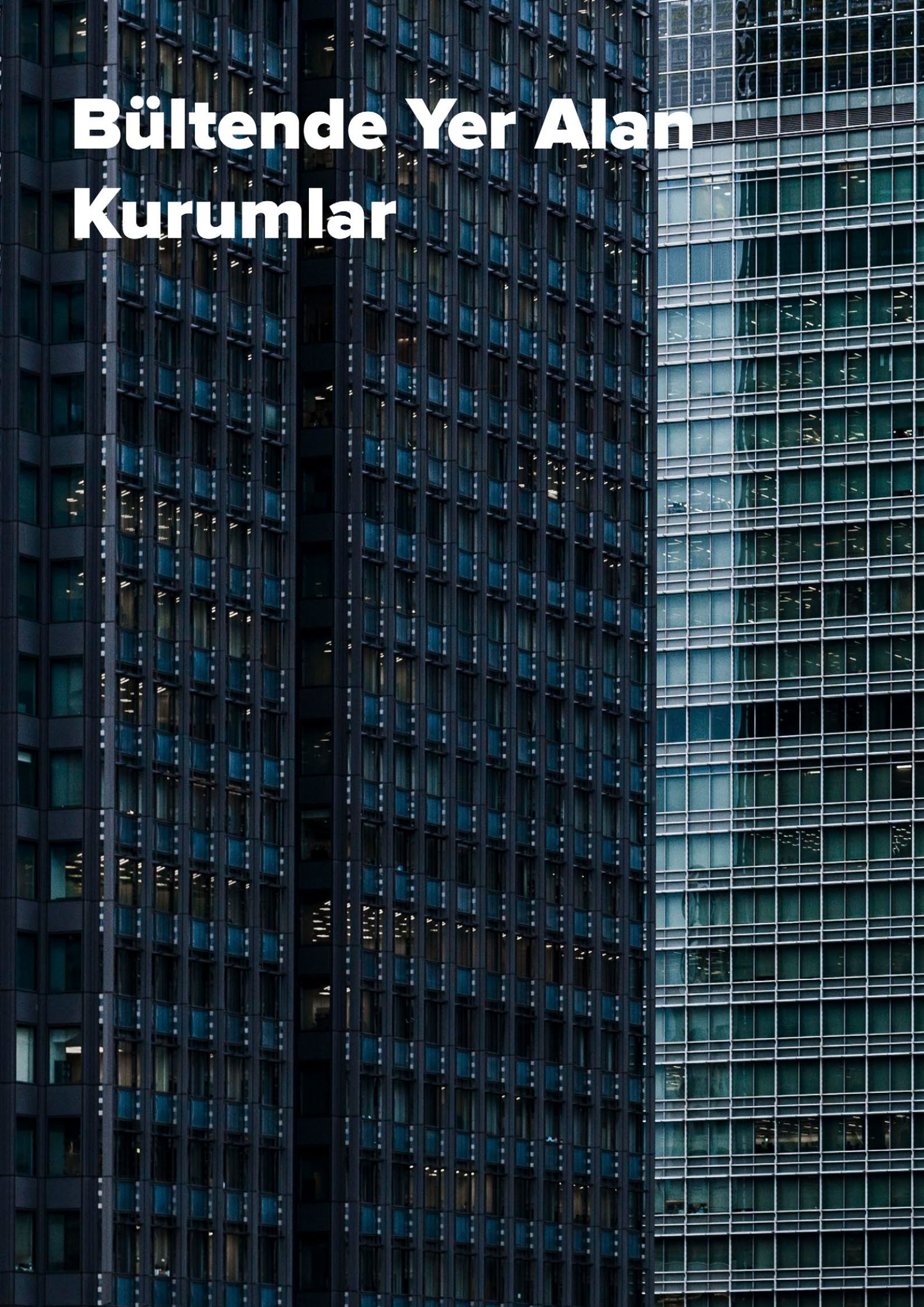
🇵🇰 Pakistan

📄 Dergi

Pakistan Kalkınma Ekonomisi Enstitüsü Nadeem Ul Haque editörlüğünde hazırlanan Pakistan Kalkınma İncelemesi adlı dergiyi yayımladı. Dergi beş makale, bir yorum, bir politika raporu ve bir kitap değerlendirmesinden oluştu. Farrukh Mahmood ve Muhammad Zakaria'nın kaleme aldığı “Stilize Mülklerin Varlığında Eşik Asimetrik Eş-entegrasyon Faiz Oranı Geçişinin Test Edilmesi: Pakistan Örneği” adlı makale 2004'ten 2017'ye kadar olan aylık verileri kullanarak Pakistan'da perakende faiz oranları ile politika oranları arasındaki faiz geçişkenliğinin varlığını inceledi. Muhammad Jamil ve Hifsa Mobeen, kaleme aldığı “Pakistan Hisse Senedi, Para Birimi ve Emtia Piyasaları Arasındaki Belirsiz Yayılma Mekanizması” başlıklı metinde Pakistan'ın hisse senedi, para birimi ve emtia piyasaları arasındaki dalgalanma aktarım mekanizmasını değerlendirdi.

Bültende Yer Alan Kurumlar

Abaad Studies & Research Center

Abaad Çalışmaları ve Araştırma Merkezi (Abaad), Yemen Sosyal İşler Bakanlığı'ndan 18 Ekim 2010 tarihinde yayınlanan (436) numaralı lisansa sahip, kâr amacı gütmeyen bir kuruluştur. Siyaset, demokrasi, seçim, siyasal partiler, terörizm, özgürlükler ile ekonomik ve sosyal konuları üzerine çalışmalar yapmaktadır.

<https://abaadstudies.org/>

Al-Ahram Center for Political and Strategic Studies

ACPSS, 1968 yılında Al Ahram Vakfı bünyesinde bağımsız bir araştırma birimi olarak kuruldu. 1990'lerden bu yana, iç politika ve siyasi reform ACPSS araştırma gündeminde merkezi bir öneme sahip oldu. Yaptıkları anketler ve analizler ile Mısır toplumunun ve Arap toplumunun sosyo-politik incelemelerini yapan kurum, en geniş haber sitesi unvanını da taşımaktadır.

<https://www.euromesco.net/>

Al- Bayan Center for Planning and Studies

Irak'ta ve Ortadoğu'da meydana gelen dönüşümler hakkında araştırmalar yapmak ve akademik tartışmalar yürütmek için kurulmuştur. Ekonomi ve kalkınma, enerji, dış politika, hukuk ve demokrasi, kamu politikası, toplum ve kamuoyu üzerine çalışmalar gerçekleştirmektedir.

<https://www.bayancenter.org/en/>

Arabic Network for Human Rights

Mısırlı avukat ve insan hakları aktivisti Gamal Eid tarafından kuruldu. Bölgedeki yaklaşık 140 Arap insan hakları kuruluşunun yayınlarını, kampanyalarını, raporlarını ve açıklamalarını toplar ve web sitesinde günlük bir özet halinde yeniden yayınlar. Grup, özellikle internet ve kitle iletişim araçları aracılığıyla ifade özgürlüğünü desteklemeye odaklanır ve kişisel görüşlerini ifade ettikleri için gözaltına alınan kişiler adına çalışır.

<https://www.anhri.info/?lang=en>

Arab Planning Institute

Arap Planlama Enstitüsü (API), 1980 yılında kurulan ve Kuveyt Eyaleti'nde bulunan, bölgesel, bağımsız, kâr amacı gütmeyen bir kuruluştur. Enstitü, Arap ülkelerinde ulusal kapasite geliştirme, danışmanlıklar, araştırma, yayınlar, özel konferansların yanı sıra girişimcilik ve bilgi teknolojisi alanlarında çalışmalar yürütmektedir. Bu çalışmalarla Arap ülkelerinin ekonomik sosyal açıdan kalkınmasını amaçlamaktadır.

<http://www.arab-api.org/default.aspx>

Bahrain Centre for Strategic International and Energy Studies

Bahreyn'in ulusal, bölgesel ve küresel çıkarı üzerine hareket ederek stratejik analizler yapan bağımsız bir düşünce kuruluşudur. Araştırmalarını uluslararası siyaset, enerji ve ekonomi olmak üzere 3 başlık altında yürütmektedir.

<https://www.derasat.org.bh/>

Balkan Studies Center

Uluslararası Saraybosna Üniversitesi'ne (IUS) bağlı olarak kuruldu. Enstitü Balkan tarihi, politik ekonomi, kültür, edebiyat, sanat ve mimari, dış politika ve güvenlikle ilgili akademik araştırma ve politika analizleri hazırlamaktadır. Ayrıca hazırladıkları programlarla genç akademisyenleri desteklemektedir.

<https://bsc.ius.edu.ba/>

Bibliotheca Alexandrina

Bibliotheca Alexandrina, bilginin üretimi ve yayılmasında bir mükemmeliyet merkezi olmayı ve kültürler ve insanlar arasında bir diyalog, öğrenme ve anlayış yeri olmayı amaçlayan bir kurumdur.

<https://www.bibalex.org/en/default>

Center for Strategic and International Relations(CSIS)

1971 yılında Jakarta'da kurulmuştur. Yerel ve uluslararası konularda politika üretimine katkı sağlamayı hedeflemektedir. CSIS araştırmaları ve çalışmaları; hükümete, üniversitelere ve araştırma kurumlarına, sivil toplum kuruluşlarına, medyaya ve iş dünyasına veri olarak sunulmaktadır.

<https://www.csis.org/>

Defender Center for Human Rights

2016 yılında Fransa'da kurulmuş bir sivil toplum örgütüdür. Uluslararası insan hakları hukukunun uygulanmasındaki zorlukları analiz etmeyi, bölgedeki farklı kültür grupları arasında insan hakları kültürünü sağlamayı hedeflemektedir. Özellikle Libya ülkesindeki insan hakları ihlallerine dair çalışmalar yürütmektedir.

<https://www.defendercenter.org/>

Governance Center for Public Policies

Amacı paydaşları ile birlikte sivil haklara, özgürlüğe, demokrasiye dayalı bir kalkınma ortamının elde edilmesini desteklemek ve özel sektörün rolünü güçlendirmek, kadın ve dezavantajlı grupların sorunlarına destek olmak, sosyal barışın ve hukukun üstünlüğünün gereklerini gerçekleştirmektir. Merkez, politika belgeleri, analiz metinleri, raporlar ve dersler aracılığı ile kamu politikasındaki çalışmalarını sunmaktadır.

<https://www.iqgcpp.org/about-center/>

Institute for Political and International Studies

İran Dışişleri Bakanlığına bağlı olarak 1983'te kuruldu. İran İslam Cumhuriyeti'nin dış politikasına yönelik projeler yürütmekle birlikte, uluslararası ilişkiler konusunda uygulamalı araştırmalar yapmaktadır.

<https://ipis.ir/en>

Institute for Palestine Studies

1963 yılında Beyrut'ta kuruldu. İsrail-Filistin çatışması odağında çalışmalar yürütürken Ortadoğu'da siyasi tercihlerin değişmeye başlaması ile kurumun çalışmalarının da seyri değişti. Güncel yaptığı faaliyetler ise Filistin sorununu tekrar Arap devletlerinin gündemine dahil etmek yönündedir.

<https://www.palestine-studies.org/>

Institute of Strategic and International Studies (ISIS) Malaysia

ISIS Malezya; ekonomi, dış politika, Güneydoğu Asya güvenlik çalışmaları, sosyal politikalar, teknoloji ve inovasyon, bankacılık ve finans konularında araştırmalar gerçekleştiren bir düşünce kuruluşudur. Gerçekleştirdiği araştırmaları raporlaştırarak yayımlamakta ve politika yapım sürecine etki etmektedir.

<https://www.isis.org.my/>

Institute of Strategic Studies Islamabad

1973 yılında kurulan Stratejik Araştırmalar Enstitüsü Islamabad, Uluslararası barış ve güvenliği etkileyen bölgesel ve küresel meselelerin analizini gerçekleştiren bir enstitüdür. Çalışmalarını bölge bölge tasnif ederek gerçekleştiren enstitü; nükleer faaliyetler, terörizm ve silahlı yapılanmalar, ekonomik ve sosyal alanlar olmak üzere üç ana başlık altında basılı ve çevrimiçi yayınlar gerçekleştirmektedir.

<https://issi.org.pk/>

Khazanah Research Institute

Khazanah Araştırma Enstitüsü, Malezya'nın ekonomik ve toplumsal sorunları hakkında araştırma yürüten ve bu araştırmalara dayanarak Malezyalıların refahını iyileştirmek için politika önerilerinde bulunan bir düşünce kuruluşudur.

<http://www.krinstitute.org/>

King Abdullah Petroleum Studies and Research Center (KAPSARC)

Küresel enerji ekonomisi alanında bağımsız araştırmalar yürütmek üzere kâr amacı gütmeyen bir kurum olarak kuruldu. On beşten fazla milletten oluşan uluslararası bir uzman araştırmacılar grubuna sahiptir. Yüksek oranda enerji ihraç edilen bölgelerde araştırmalar yürüterek enerji politikaları geliştirilmesi üzere yayınlar yapmaktadır.

<https://www.kapsarc.org/>

Mouvement de la Société pour la Paix (MSP)

Cezayir’de bulunan İslami bir partidir. Lideri Mahfoud Nahnah 2003 yılında öldü. Şu anki lideri Abderrazak Makri’dir . Özellikle Filistin üzerine çalışmaları bulunmakta ve direnişte desteklemektedir. Hareketin siyasal tecrübelerine yer vermektedir. Demokrasi, özgürlük ve vatandaşlık görüş yazıları ve siyasal davranışlar hakkında analizlere yer vermektedir..

<https://hmsalgeria.net/ar/>

Organization of Islamic Cooperation

Bünyesinde 57 ülkeyi barındırarak Birleşmiş Milletlerden sonra en büyük ikinci uluslararası organizasyondur. Müslüman dünyanın kolektif sesi olmayı amaçlamaktadır. Temel amaç Müslüman ülkeler arasındaki dayanışmayı ve ortaklığı artırmaya yöneliktir. Üye ülkelerin devlet başkanlarının veya hükümet temsilcilerinin katılımıyla İslam Zirvesi adı altında her yıl toplanmaktadır.

<https://www.oic-oci.org/>

Pakistan Institution of Development Economic

Pakistan Kalkınma Ekonomisi Enstitüsü 1957’de Karaçi’de kuruldu ve 1964’te Pakistan Hükümeti tarafından özerk bir araştırma kuruluşu statüsü kazandı. Kalkınma Ekonomisi ve özellikle Pakistan ile ilgili ekonomik konularda teorik ve ampirik araştırmalar hazırlamaktadır.

<https://www.pide.org.pk/>

The Academic Research Institute in Iraq (TARII)

1989 yılında Irak’ta ve Irak hakkında bilimsel araştırmaları teşvik etmek amacıyla Amerikalı ve Iraklı akademisyenler arasında değişim sağlamak için Amerikan üniversiteleri ve çeşitli akademik kuruluşlarından oluşan bir konsorsiyum tarafından kuruldu. Kurum, Irak coğrafyasının hem tarihi hem de toplumsal sorunlarına ışık tutmaya çalışan çalışmalara ön ayak olmuştur.

<https://www.tarii.org/>

The Sana’a Center for Strategic Studies

Yemen ve çevresindeki bölgeye odaklanarak bilgi üretimi yoluyla değişimi teşvik etmeye çalışan bağımsız bir düşünce kuruluşudur. Merkezin hem Arapça hem de İngilizce olarak sunulan yayınları ve programları, politikayı yerel, bölgesel ve uluslararası düzeyde etkilemeyi amaçlayan politik, sosyal, ekonomik ve güvenlikle ilgili gelişmeleri kapsamaktadır.

<https://sanaacenter.org/>

The Tunisian Forum for Economic and Social Rights

Mağrip, Akdeniz ve Arap iş birliğini güçlendirmek; sivil toplumun rolünü sağlamlaştırmak, yolsuzlukla mücadele ve kamu varlıklarını korumak amacıyla kurulmuş bir araştırma merkezidir. Tununs’un siyasî, sosyal ve ekonomik gündemini takip edip raporlamalar yapmaktadır.

<https://ftdes.net/en/qui-sommes-nous/>

İLKE İlim Kültür ve Eğitim Vakfı olarak; Türkiye'nin siyasi, ekonomik, toplumsal ve eğitim alanlarında yüzleşmekte olduğu sorunları tespit ederek somut çözüm önerileri getirmekteyiz. Ülkemiz için gösterdiğimiz bu çabayı, kimliğimizin parçası olan Müslüman dünya için de göstermek üzere çalışma alanımızı genişlettik. Bu gayemiz doğrultusunda çalışmalar yapmak üzere Toplumsal Düşünce ve Araştırma Merkezi TODAM'ı kurduk. Merkezimiz, Müslüman dünyanın gündemini işgal eden güncel konular ve fikri birikiminden Türkiye'yi haberdar etmek üzere Müslüman Dünyadan Fikri Birikimler bültenini aylık olarak yayımlıyoruz. Hazırladığımız bültenimizde, 20 ülkenin 100'den fazla STK faaliyetini inceleyerek dağınık halde bulunan bilgileri, bir bütün haline getirip istifadenize sunuyoruz.

TODAM; adil, hakkaniyetli ve müreffeh bir toplum hedefini hayata geçirmek üzere düşünce ve strateji üretmektedir.